

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányászi újság egyetlen napilapja. Cikkekünk utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 21.

Péntek, 1933 febr. 24

5693. EV SEVATH 28. XVI. EVF 45 SZAM.

VILÁG TÜKRÉ

Az új jugoszláv választótörvény

A jugoszláv szkupcsinát mostanában az eddigi választási rendszer megváltoztatása foglalkoztatja.

Az eddigi választási rendszer kisebb politikai csoportok számára lehetetlenné tette a választásokon való részvételt, mert kategórikusan követelte, hogy a párt, amely a választásokon részt akart venni, az egész állam területén, minden kerületben állítson fel jelölő listákat. A listákat azonban tekintélyes számu (leg-alább 200) választónak kellett ajánlania aláírásokkal. Regionális csoportoknak tehát, akik az állam egyik területén erősek voltak, míg a másikon alig számbavehetően voltak képviselve, nagyon meglehetően a választásokon való részvétel. Minden pártnak ugyyszólván előre biztosítania kellett legalább 24.000 szavazatot.

Nyilvánvaló, hogy az eddigi választási rendszernek nem is volt más célja, mint hogy kikapcsoljon minden regionalizmust és hogy az egységes jugoszláv állam gondolatát egységesítse. A kormány ezzel a programmal ment bele pártjával, a radikális paraszt-demokratapárttal, a választásokba. Gyakorlatilag azzal jött ez kifejezésre, hogy csak a kormánypárt kandidált, az ellenzék pedig nem vett részt a választásokon. A kormány és a másik tábor közötti viszony nem a parlamenti mandátumok száma határozta meg, hanem a parlamenti részvétel vagy részvétel aránya. A parlamentben természetesen a kormánypárt megkapta az összes mandátumokat. Ami a választásokon való részvételt illeti, a hivatalos statisztika megállapította, hogy a választásokon csak havan százaléka a választóknak vett részt.

Az egy esztendő szkupcsinája — mint az elvárható is volt — a politikai helyzetnek bizonyos fejlődését érte. A mai szkupcsinája már nem mutat fel egységes kormánytábor. Differenciálódás mutatkozott mindjárt a törvényhozó testület összeülése után és a kormánypárti klub mellett számos más apró klub alakult.

Itt van mindenekelőtt a Jugoszláv Nemzeti Klub Stavre Trpkovics vezetésével, tizenkét taggal, azután dr. Nikic volt miniszter pártja, a Nemzeti Parasztklub 12 taggal és Nicole Preks klubja 6 taggal. Ezek a klubok egyelőre ténylegesen csakis klubok, nem pártok, mert csak kereteik vannak, de nincsen pártvívük. Odáig még nem jutottak, hogy kimenjenek az országba agitálni és szervezkedni. Azonban már ez is élénken bizonyítja, hogy differenciálódás megy végbe a közéletben és erre a politikai egyensúly miatt nagy szükség van.

Amikor a szkupcsinája az új választótörvény javaslatot tárgyalta, már világosan látszott ez a tendencia. Nem voltak ugyan gyökeres változások irányuló javaslatok, de a módosított javaslatokból is kiderült, hogy az ország az eddigi választási rendszerrel nem lehet kormányozni — parlamentárisan. Burkoltt diktatórat pedig Jugoszlávia népei nem bírnak el époly kevéssé, mint nyílt diktatúrát.

Az új tervezet kiemelkedő pontja, hogy nem ragaszkodik a listáknak az állam egész területén való lefektetéséhez. Elég, ha a választókerületek felében teszik le. E kerületeknek azonban a bányások kétharmadában kell lenniük. Az ajánlók számát is lecsökkentik kétszázról harmincra, vagyis az eddigi 24.000 aláírás helyett elég lesz 6000 ajánló aláírása. A kormány messzebbmenő könnyebbségeket nem ad, mert nem kíván elleni vele többet, mint azt, hogy az ellenzék mégis jöjjön a parlamentbe. Arra azonban nagyon óvatosan vigyáz, nehogy a regionális aspirációk a jugoszláv állam egységes karakterét megzavarják. A kormánynak ide irányul főképp minden aktuális politikai koncepciója. A látszatot tekintve fődolognak, holott a lényeg az, hogy Jugoszlávia igenis át van itatva regionális törekvésekkel és minden országrész a maga földrajzi, néprajzi sajátosságát a

Megkezdődtek a véres előcsatározások Jehol tartomány határvidékén

A nagy támadás az ultimátum lejártá után indul meg. Kína át sem veszi a mandzsuriai kormány ultimátumát, mert az önálló Mandzsuria nemlemezőnek tekinti. A Jehol-front északi szakaszán a kínaiak megállították a japán előretörést. Volt tisztek jelentkeznek kínai és japán hadiszolgálatra

A Japán titkos tanács jóváhagyta Japánnak a Népszövetségből való kilépését

London, február 23. A British United Press távirata szerint a jeholi határvidéken folyó harcokban 48 óra alatt a japánoknak 300 főnyi veszteségük volt halottakban. A kínaiak vesztesége körülbelül ugyanannyi. A japánok megkezdették a kínai front és a hadállások mögötti gyülekező helyek légi bombázását. Liu-Kai-Tang kínai tábornok 15 ezer főnyi seregével átpártolt az ellenséghez. Az eddigi harcokat a nagy offenzíva előjátékának tekintik. A komoly nagy támadás az ultimátum határidejének lejártá után indul meg. Kína a napokban 20 millió dollár értékű hadikölcsönt bocsát jegyzésre.

Az angol lapok a délamerikai és a távolkeleti háborúkra való tekintettel követelik, hogy az angol kormány tiltsa el a hadianyagok exportját. Beavatott kö rökben ugy hírlök, hogy az angol kormányban ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy teljesen hatástalan lenne ily irányu intézkedés életbeléptetése, ha ugyanakkor a többi hadiszergyártó nagy hatalmak nem határoznak el hasonló exporttilalmat.

Párizs, február 23. A Havas távirati iroda táviratai szerint a nankingi külügy miniszter kijelentette, hogy teljesen abszurdnak tartja a japánok azon követelése, hogy Jeholban semleges zónát létesítsenek. Kína ezt a követelést elutasítja és a mandzsuriai kormány ultimátumát át sem veszi, mert a független Mandzsuria nemlemezőnek tekinti. — A Jehol-front északi szakaszán a kínaiak és mongol lovaság a japán előretörést megállították. Japán bombavető raj bombákkal árasztotta el Kailüt. A légi bombázásnál mint a japán polgári személy is életét vesztette. Az áruó Liu-Kai-Tang tábornok csapatának egy része már részt vett a kínai csapatok elleni ütközetben, beosztva mandzsuriai zászlóaljok közé.

Egyidejű jelentés szerint a japán titkos tanács jóváhagyta Japánnak a Népszövetségből történő kilépését arra az esetre, ha a Népszövetség Mandzsuria kérdésében megmaradna a 19-es bizottság javaslatának platformján.

A lapok jelentései szerint a japánok Lun-Szu-Ha irányában előnyomulnak Jeholban. Mint rendkívül érdekes momentumról a távolkeleti háborúnak számol be egy genfi távirat, mely szerint több európai fővárosban akkreditált japán és kínai diplomáciai képviseletnél különböző nemzetbeli volt tisztek jelentkeznek s a jeholi hadműveletekre való hivatkozással felajánlják szolgálataikat a konfliktusba került államok hadseregeinek.

A mindent megszavazó honatyak

Törvényerőre emelkedett hát a köztisztviselők fizetésének redukciója.

A kamara után a szenátus többsége is megpecsételte szavazatával Madgearu törvényjavaslatát, amely a kisebb fizetésű köztisztviselőket egzisztenciájukban rendíti meg.

Talán voltak a kamarában és a szenátusban olyan többségi honatyak is, akik érezték, hogy a költségvetés lyukait jobb volna betölteni a mammutjövedelmek megdézsmálásával és a protekciós nemfizetők adóinak drákói behajtásával, mintsem a köztisztviselők verejtékes filléreivel, de hiába.

Mit is tehetne egy többségi képviselő, ha ura és minisztere javaslatot terjeszt a parlament magas színe elé?

Akár tetszik, akár nem, meg kell szavazza.

Hiszzen csak nem lehet hálátlan egy olyan kormánnyal szemben, amely 800 lej napidíjjal jutalmazza a szavazatait!

Próbálnak csak bevezetni a díjmentes képviselő stállumokat egyszerűen jobb törvényeket gyártana a tisztelt Ház...

Genf és Liverpool

Genfben nagy felháborodással tárgyalták Japán ügyét. Mi ez az ügy? Egy nagy igazságtalanság, amit a Népszövetség jóvá akar tenni és jóvá akar tenni a világ igazságának érdekében. Japán ugyanis minden külső ok nélkül meg akarja támadni Kínát, azon egyszerű oknál fogva, hogy elhelyezhesse saját embereit és hogy lecsapolja vele a Japánba is eljutott gazdasági krízis okozta elégtelenséget. Japán nem kérdez sokat, nem küld dühöshangu jegyzékeket, Japán egyszerűen lemegy egy kicsit Jeholba — rabolni.

Ezt a rablást a Népszövetség nem nézheti ültetett kezekkel. Elvégre azért szervezkedett, azért alakult meg, hogy ilyen esetekben tiltakozzon és háborogjon. Ezt a maga módján meg is cselekszi; hangulatot csinál Japán ellen: ezzel aztán végleg beírta, Anglia a tiltakozók elcsapatának elején áll, amiből kiderül, hogy Angolország hatalmasai rajongói az igazságnak.

Ez valóban kiderül, ha az ember olvassa a népszövetségi ülésekről szöveges tudósításokat.

De kiderül ennek az ellenkezője, ha azt olvassa, hogy Liverpoolban a japánok a hajógyáraknál nagy megrendeléseket tettek csapatszállító gőzösökre és a liverpooli gyárosok ennek a megrendelésnek prompt és készséggel tesznek eleget. Mivel hogy prompt ellenszolgáltatást kapnak kitünő angol fontokban, vagy ha kell, akár aranyfedezetű más valutában.

Mással: az angol kormánynak azok a reprezentánsai, akik felháborodnak a japán vakmerőségen, nyugodtan veszik tudomásul, hogy ugyanazok a japánok angoloknál szerzik be azt az instrumentumot, amely legalkalmasabb arra, hogy megteljen az igazságtalanság pohara.

Vagyis két mérték van érvényben Angliában. Az egyik, amely kifelé szól a nagyvilágnak, itt gentlemennek kell lenni és a másik, amely az üzletnek szól és itt hallgatni kell. Mert az üzleti diszkreció kötelez.

Le kell ezt szögezni, nem azért, mintha valami borzalmas erkölcsatlenség lenne. Tisztára azért, hogy mindenki előtt világossá váljék, hogy a világ erkölcsi arcúata nem nagyon változott azóta sem, hogy Népszövetség felett rendelkezik.

Mondják meg nekünk is

Nem volt nagy dolog megjósolni, hogy a politikusok és köztisztviselők vagyonellenőrzése csendes részvét mellett fog a feledékenységre homályába merülni.

Pedig törvény van rá.

Vagy éppen azért.

A törvény azért készült erre mifelénk, hogy legyen, amit kijátszani.

Valamely törvény nem a megszavazásánál, hanem a végrehajtásánál szokott kezdődni.

Nálunk viszont — a törvény a jogalapot teremt meg ahhoz, amit nem kell és nem szoktak megcsinálni.

Igy történt ez a politikusok és köztisztviselők vagyonának ellenőrzésével is. Szigorú paragrafusokat szavaztak meg. Helyreállított közérkölcsekről beszéltek. És a naiv közvélemény már szinte látni vélte, hogy az elorzott milliárdok az államkasszába, a baksisszedők pedig a dutyiba vonulnak be.

Sem egyikről, sem másik bevonulásról nem tud a krónika.

Az elorzott milliárdok — elorzott milliárdok maradtak — a baksisszedők pedig...

Na de hagyjuk ezt.

Egy obskurus bukaresti polgárnak eszébe jutott próbára tenni a törvényt. És megtámadta öt politikai vezérünk becsületét.

Az angol kormány a világgazdasági konferencián a vámsorompók leéptése mellett fog sikra szállani

London, február 23. Az angol alsóház ülésén interpellációra adott válaszában Macdonald kijelentette, hogy az angol kormány a világgazdasági konferencián a vámsorompók leéptése mellett sikra fog szállani. A parlament többsége megelégedéssel fogadta a bejelentést.

Az öt közül négyet már megvizsgáltak. Megrögtengezték házaikat. Kézpénzüket, értékpapírjaikat vegyelemeztek a tisztesség retortáiban és lombikjaiban.

Egyikben sem találtak hibát. Mind hősök ők — mind az Erkölc félelem és gáncsnélküli lovagjai.

Nem éppen erről a négyről beszélünk. Lehet, ezek csakugyan dolgoztak a vagyonukért. De tudunk mi is arról, hogy emberek, akik üres zsebbel kezdték politikai karrierjüket — ma százmillió vagyon felett rendelkeznek.

Lehet, hogy ezeknek becsületén sem talál majd foltot a bíróság.

De akkor kérni fogjuk, hozzák nyilvánosságra, mondják meg nekünk is: hogy csinálják ezt?

Mert tisztességesen, néhány év alatt, készséggel szereznék mi is magunknak néhány száz milliót...

Az öt közül négyet már megvizsgáltak. Megrögtengezték házaikat. Kézpénzüket, értékpapírjaikat vegyelemeztek a tisztesség retortáiban és lombikjaiban.

Egyikben sem találtak hibát. Mind hősök ők — mind az Erkölc félelem és gáncsnélküli lovagjai.

Nem éppen erről a négyről beszélünk. Lehet, ezek csakugyan dolgoztak a vagyonukért. De tudunk mi is arról, hogy emberek, akik üres zsebbel kezdték politikai karrierjüket — ma százmillió vagyon felett rendelkeznek.

Lehet, hogy ezeknek becsületén sem talál majd foltot a bíróság.

De akkor kérni fogjuk, hozzák nyilvánosságra, mondják meg nekünk is: hogy csinálják ezt?

Mert tisztességesen, néhány év alatt, készséggel szereznék mi is magunknak néhány száz milliót...

Welt

ult sut-

seket. A h-

és a Bara-

hajó súlyo-

pányol gőz-

vég hajóval.

lott áldozata

an az

pt ad a

áról

a városi fő

elaboratumot

szteni ebben

gy szerettek

ők még febe-

ak a kedvezőt

latokat még

A miniszté

ta az enge

aszfaltozásra

ára.

hester egyéb

elni fogja a

ács program

yalások foly

ak most ter

u Victor dr.

rimár bizott

e fogja össz

ársága min

tal kezdemé

e a legszobb

folyamatban

ad tejet a

al, dr. Vlad

iskolákban.

liter tej jut

ése előtt a

et megmér

némi öket,

tsúlyukra a

apkiadó Rt.

rada Baron

elefon: 9-77.

llalat

ött,

és Zilahra

és Zilahra

Clujról a

SELECT mozgóban

Óriási sikerrel fut!

„Az üldözö”

Szenzációs kalandor dráma főszerepekben: Hans Albers, Eggerth Márta, Gerda Maurus.

közélet terén is érvényesülve akarja látni.

Romániai mintára akarják bevezetni a mandátumok felosztását, mert abból az álláspontból indulnak ki, hogy a kormány pártján homogén többséget kell a parlamentben alkotnia. Az ellenzéknek csakis ellenőrizni van joga, de a parlamenti munka — ezuttal a kormányzás munkája — menetét nincs joga megzavarni. A választási bizottság ezért egy úgynevezett többségi pártot jelöl ki a tervezet szerint. Ez a párt az, amely a legtöbb szavazatot ért el. Megkapja az összes mandátumok háromötödét. A megmaradt szavazatokat felosztják a többi pártok között. Csak azok jönnek azonban tekintetbe, amelyek legalább 50.000 szavazatot értek el.

EGYESÜLETI ÉLET

A nagyváradai „Zsidó Kulturkör” bemutatkozása

Dr. Kupfer Miksa előadása Nagyváradon

A városháza nagytermében zsúfolásig megtöltött zsidó közönség adta meg a méltó keretet ahhoz a kulturmegegyezéshez, amelyet a nemrég alakult „Zsidó Kulturkör” első nyilvános előadásaként dr. Kupfer Miksa aradi orvos retorikai szépségű és klasszikusan mély zsidó tartalommal „Élet és Irodalom” címmel tartott meg.

A valóságos élet és a mesterkelt irodalom közötti különbség fennáll, kiegyenlíthetetlen ellentmondást éles lencsén keresztül mutatta be dr. Kupfer Miksa amikor hallgatóit a különböző korok és társadalmak különböző és ellentmondó irodalmi felfogását érzékeltette.

Az irodalom, — ugymond — a különböző korok és társadalmi felfogások tükré, ahelyett, hogy az oszthatatlan életfolytonosság kifejezője volna. Az epikus korok és a lírikus idők megteremtették mind saját irodalmukat és így a mindenkoros idők, de nem a mindenkoros emberisége szükségletét fejezték ki.

Az évezredek zsidó kultúra, ez az örök irodalom az egyetlen, amely a zsidó nép sajátosságával együtt az egész emberiség sajátosságát tudta mindig kifejezni és ezért vált minden népek és minden idők kimeríthetetlen forrásává. A zsidó kultúra az, amely nemzeti és nemzeti, — alanyi és kollektív kifejezője tudott lenni az antik és modern népek egyoldalú irodalma mellett s ez a sajátossága onnan ered, hogy bár népi kultúra volt, mindig az egész emberiség boldogulásának szempontjait érvényesítette benne.

A nagy antik kulturák, — Egyiptom, Hellas, Róma és Brahmiizmus, — az univerzális kultúra tekintetében a „Haltott könyv” az epikus művészet esztétikája, a római jog osztályossága és a Nirvana negativuma fókáig jutottak el csak és kulturalkotásai a jövne, babilóniai, alexandriai és firenzei zsidó főkölök behatásai idézték elő, hogy csupán az ember gyilkoló háboruk hősi époszain túl az általános emberi kultúra is profitálhatott.

A Biblia septuagintája, a Birák és Királyok Könyve, Jesajas és Ezechiél, Ezra és Nehemia, a Prédikátor Könyve és Enekek Eneke; ezek a zsidó alkotások és a zsidó alkotók szolgálták az emberi kultúrát és ez a kultúra mindenképpől emberi és zsidó alkotás volt.

Az előadót meleg ünneplésben részesítették. (armonides.)

A halmi Ceiré Mizrahi f. hó 12-én ünnepelte meg egy éves fennállásának jubileumát, amelyen a központ nevében Kofler Móse az erdélyi Mizrahi disznók nagyszabású előadásban ismertette a zsidó nemzeti mozgalom lényegét. Ezután Appel Dávid a szervezeti és egyesületi élet fontosságáról, Palesztinában élő testvéreinkről tartott beszámolót. A beszédok elhangzása után tea volt.

„A német zsidók fájdalma áldássá lesz a zsidóságra” — írja Georg Bernhard

Gyújtó antiszemita agitációval indult meg Hitler választási kampánya

„A zsidó paraziták, a szabadkőműves Marx, a zsidó Kautsky és Németország 30 milliárd külföldi adóssága”

A német nép nagyrésze nem is ismeri a zsidókat

Newyork, február 23. Az Associated Press utján feltűntetett cikkett közölnék az amerikai világlapok prof. Georg Bernhard, a berlini Vossische Zeitung volt főszerkesztőjének tollából. Érdekes ez a cikk minden tekintetben. Nemcsak az adatok és a meglátások, amelyek a német zsidók sorsát festik meg, hanem különösen az a konklúzió, amit Georg Bernhard, a németországi publicisztika kimagasló vezéralakja, az asszimilált német zsidó von le a zsidóság számára. És ez a konklúzió nem egyéb, mint nyílt, határozott elismerése annak, hogy a zsidóság utja nem lehet többé a népiségtől való eltávolodás és elidegenedés, hanem a gazdasági és politikai elnyomatások áldássá kell hogy váljanak a zsidóságra és Georg Bernhard ezt az áldást: a népi tradíciók, a nagy történelmi múlt tudatosításában látja. Az a Georg Bernhard, aki eddig elkerülte a maga zsidóságát, hisz nem érezte annak szükségét Európa legnagyobb publicistáinak előkelő sorában és Németország szellemi, politikai életének vezetőhelyein.

A német zsidók sorsa

Georg Bernhard cikke élénk feltűntetett egész Amerikában. A németországi helyzetről írott nagy cikkében külön fejezetet szentel a zsidóságnak. Mindenek előtt megállapítja, hogy Hitler antiszemita és zsidóellenes támadásainak sikere főképpen arra vezethető vissza, hogy

a német nép nagyrésze nem is ismeri a zsidókat.

Hiszen Németország lakosságának mindössze 1 százalékát képezik a zsidók és főleg a nagyvárosokban laknak. A falvak parasztsága, vagy a kisváros lakossága, amelynek soha sincs alkalma figyelemmel kísérni a zsidót ténykedésében, kész elhinni mindent, amit a zsidókról mesélnek előtte.

Súlyos és kemény a német zsidók sorsa — írja Georg Bernhard. — Gazdasági bojkott, a zsidó munkások és alkalmazottak kizorítása, a zsidó kézművesek bojkottálása, a zsidó orvosok és ügyvédek szisztematikus üldöztetése: mindinkább elviselhetetlenebbé teszik a német országi zsidó sorsát. A zsidó származású és vallású németeket, akiknek ősei évszázadok óta élnek Németországban, akik Németország zászlaja alatt harcoltak és akik közül a legutóbbi háborúban 12 ezren hagyták életüket a csatamezőkön: ezer gyűlésen és sokmillió lappeldányban alacsonyrendű embereknek deffamálják, akiknek nincs joguk résztvenni Németország közéletében.

De egy magasabb piederstárlól nézve a dolgokat — írja befejezésül Bernhard —

a német zsidó fájdalma, amelyet az antiszemita elnyomás idéz elő, áldássá lesz a zsidóságra: a német zsidók egyre nagyobb számban fognak visszatérni népi tradícióikhoz és nagy műtjukhoz.

Különösen a zsidó ifjúság mentesíti magát egyre láthatóbban az előbbi generációk „Mindervertegeltségi-komplexumától”.

„A zsidó vámpír”

Mig Georg Bernhard az amerikai lapokban cikkez, Berlinben teljes erővel indult meg a nemzeti szocialisták választási agitációja. Az Angriff cseppet sem respektálja Hitler szükségrendeletét „a német nép védelmére”, amely az ország összlakosságának és minden felekezetenek jogait és szabadságát biztosítja és szigorú szankciókkal fenyegeti meg azokat, akik gyűlöletet szitnak. A náci organuma zavartalanul, féktelenül tombol és a napokban hat oldalas, karrikatúrákkal illusztrált választási felhívást tett közzé, amelynek főcíme a következő: „A zsidó vámpír. Negyven év zsidó gazdasági botrányai”. A hatalmas manifesztum többek között a következőket tartalmazza:

„Karl Marx-Mordehaj”

„Ma már senki sem vonja kétségbe Németországban, hogy az összes gazdasági és pénzügyi botrányokban a zsidók első helyen állottak. Hitler Adolf Mein

Kampf című könyvében írja: „A zsidó mindig parazita volt a többi népek testében”. Ez különösen gazdasági vonatkozásban állja meg a helyét. A zsidókból mindenekelőtt teljesen hiányzik a kultúra legfontosabb előfeltétele: az ideális érzés. A zsidóság német kulturánk legnagyobb ellenségét szabadította ránk, a kommunizmust. A kommunizmus szellemi megalkotója a zsidó és szabadkőműves Karl Marx-Mordehaj. A tőke című művében, amelyet a 100 évvel ezelőtti nemzetközi zsidó szabadkőműves páholyok megbízásából írt meg, a bolsevizmus szellemi bázisát teremtette meg. Tanítványai akik kulturgyűlölettel átitott tanait az összes országokban elterjesztették, ugyan csak zsidók voltak: Lassalle, Liebknecht, Rosa Luxemburg, Kautsky (!), Bernstein stb. A marxizmus mai képviselői is főképpen zsidók. Elég ha Oroszországra mutatunk, ahol az összes vezető-pozíciók a zsidók kezében vannak.

A nemzetközi zsidó tőke

A zsidó szellem termékeit azonban nem csak a marxizmusban láthatjuk, hanem abban is, hogy a föld népei a nemzetközi zsidó nagytőke járma alá kerültek. A nemzetközi eladósodás 307 milliárd

márkat tesz ki. Németország külföldi adósságai 30 milliárd márkára rúgnak. Ez mind a zsidó gazdasági korrupció és pénzügyi botrányok eredménye.

Ha nem irtjuk ki a zsidó befolyást, úgy végső romlásba visszük az országot és a német népet. Március 4-én adjatok csattanós feleletet az elzsidósodott politikára!”

Igy készül Hitler a választásokra. Szerencsése van, mert Németország nagy tömegei mindent elhiszenek neki — ahogy Georg Bernhard írja —, hiszen nem ismerik a zsidókat. Elhiszik azt, hogy létezik még zsidó gazdagság, zsidó tőke Németországban. És nem tudják, hogy Berlinben és a többi városokban romokban hevernek a zsidó egzisztenciák. Elhiszik, hogy a zsidók semmit sem adtak a német kulturának, hogy Heine, Börne, Wassermann, Stefan Zweig, Israels, Max Liebermann és többiek semmit sem adtak. Elhiszik, hogy Hitler és Göring képviselik a kulturát, az idealizmust. És elhiszik, hogy Kautsky zsidó volt és elhiszik, hogy Oroszországban még ma is a zsidó vezetnek.

A világ mindenestre kíváncsian várja a március 4-iki feleletet.

Felhívás a zsidó választókhoz!

Felkérjük a zsidó választókat, hogy a közelgő községi választásokra való tekintettel, választói igazolványukat a legrövidebb időn belül szerezzék be.

1. Mindazoknak, akiknek „Carnet de Identitate”-juk (a város által kibocsátott választási könyvecskéjük) van, azokat láttaamoztassák 1933-ra.

2. Azok redig, akik „Carnet de Identitate”-vel (választási könyvecskével) még nem rendelkeznek, egy régi szavazócédula alapján a Zsidó Párt utján fénykép és díjmentesen szerezhetik meg a könyvecskét, amely szavazóigazolvánnyul szolgál választásoknál.

Ugy a láttaamozás, mint a Carnetek kiadása a Primaria 30-as számú szobájában történik.

A Zsidó Párt irodája (Főter 19., I. emelet) naponta d. u. 4-7-ig áll a választók rendelkezésére.

Az elnökség.

Huszonkilenc embert tartóztattak le Budapesten a leleplezett kommunista szervezkedés miatt

Budapest, február 23. A budapesti rendőrség politikai osztályán Hetényi Imre dr. főkapitányhelyettes vezetésével tisztázták az őrizetbevetettek szerepét és a nyomozási jelentések a bűnügyi osztályra kerültek. Ennek alapján Szrubián Dezső dr. rendőrtanácsos letartóztatta az előállított kommunistagyanus diákszervezők közül azokat, akik ellen a politikai osztály terhelő bizonyítékokat szerzett be. Letartóztatta Széll Jenő 21 éves bölcsészettanhallgatót, Szabó Ferenc 22 éves iparművész-növendéket, Rác István 25 éves reál-gimnáziumi tanárt, Beck András 22 éves képzőművészeti főiskolai növendéket, Beck Mária 21 éves bölcsészettan-hallgatót, Birki Ágnes 24 éves egyetemi hallgatót és Weiss György 24 éves grafikus.

Miután a politikai osztály szerint ezek a kommunista szervezkedés vezetői voltak, az állami és társadalmi rend ellen elkövetett bűntettért vonják őket majd felelősségre. Azokat, akik csak agitációval vettek részt a szervezkedésben, ugyancsak a törvénybe ütköző vétség címen tartóztatta le a rendőrség. Ezek névsora a következő:

Leopold Ilona 23 éves magánhivatalnok, Németh Béla 23 éves tanárjelölt, Kelemen János 24 éves egyetemi hallgató E. Kovács Kálmán 21 éves egyetemi hallgató, Darvas József 21 éves tanító, Grünwald László 20 éves magánhivatalnok, Kultsár István dr. 32 éves orvos, Schillinger Ilona magánhivatalnok 24 éves

felesége, Losonezy Tamás 20 éves tanone iskolai rajztanár, Gergely János 22 éves zeneakadémiai növendék, Rajk László 24 éves egyetemi hallgató, Mészáros Zoltán 24 éves tanárjelölt, Olt Károly 29 éves magánhivatalnok, Somló Klára volt iparművész-növendék, Steinberger Gábor 27 éves zeneakadémiai növendék, Weisz Emilia 21 éves egyetemi hallgató, Szántó Pirokska 20 éves képzőművészeti akadémiai növendék, Alpár László 19 éves egyetemi hallgató, Székely Béla 21 éves tanító, Kálmán László 22 éves magánhivatalnok, Békés István 22 éves tanító és Kálmán Imre 24 éves műegyetemi hallgató. A letartóztatottakat átkísérték az ügyészség fogházába és velük együtt átvizik a bűnjeleket és iratokat.

HIRDETMEY

Alulírott cég ezennel felkéri a volt Izsák Testvérek, valamint Diamantstein és Felsner vaskereskedések, ugyszintén Fischer Emánuel lisztkereskedő, mindhármán tégumuresi lakosok hitelezőit, hogy fenti cégekkel szemben fennálló követelésüket, ezen hirdetmény keltétől számított 8 napon belül alulírott céghez bejelenteni sziveskedjenek. A későbbi bejelentések nem vétetnek figyelembe.

Tg.-Mures, 1933. február 22.

Tisztelettel:

Diamantstein et Co.
Tárgu-Mures
Călărăsilor 13.

Hog
csCsőndes bes
egyetl

Cluj-Kolozs

Kelet tudósítói ges fiatalbent kávéházi asztal a nemzeti para igéretes vezető akik foglalkozt tillo problémák egy Maniu Gy amelyben a jel rültekintés mu

A fiatal ro tünk. Stoica kor reskedők kirak egyetemi köny studiózott. Ez lekapcsolódott ahogy tudott, sadalmi funkció lyét? Milyen nyitják? Milyen man társadalmi jából?

— A mi ha sajnós — nem — mondja rez turfejlődéshez rultak hozzá. egyetlen kultu háboru óta. A nescu Goanga kolájának tan molyan tanult vet, de ezekben a koncepció, a Hogy egyebet ni Erdély egy román irodaló ígérlet, mint ezek elmerült. Az új generáció dolkodója sem — Miben denciának?

— Magyar ráció egy ug dék volt. Tal nehezedő poli az ifjúságot delmekbe. I nemzedék nem látot, nem ve lis élet horis sem. Többnyí amelyeket a sebben szólva ki. Egy kisk ez — politik

— Hogy egész nemzed és elkerülje

— Talán turális alkotó Románia par telyes százal Természetsze élete is prim turértékek n megbecsülési elhelyezkedé telye van. S nálunk a kü kusok, akik gáltatják a lom asztalá bez...

— Mit e évvel ezelő lom bajnok és Kolozsvá A válasz — Tuln ról a zsidóg midőn elha Számukra e az, amivel ták az önát. Széts politikai pá koztak le. I

Hogyan lett antiszemita és hogyan csalódott antiszemitizmusában a háboru utáni Erdély román ifjúsága

Csendes beszélgetés Sever Stoicával, az új román nemzedék egyik vezetőjével. Egyetlen költő és egyetlen gondolkodó sem került ki az új román generációból. A mai egyetemi ifjúság nemzeti szocialista beállítottságáról

Cluj-Kolozsvár, február 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A sovány, szemüveges fiatal ember, aki szemben ül velem a kávéházi asztalnál: Sever Stoica ügyvéd, a nemzeti parasztpárt ifjúságának egyik igéretes vezetője. Azok közé tartozik, akik foglalkoznak az idő mélyéből kivetülő problémákkal. A minap jelent meg egy Maniu Gyuláról írott biográfiája, amelyben a jellemzés erejét csak az adat szerűség, a megkapó felkészültség és körültekintés mulja felül.

A fiatal román generációról beszélgetünk. Stoica kortársairól, akik a zsidó keresztet kirakták a vállukra, amíg ő az egyetemi könyvtárban forrásmunkákat tanulmányozott. Ez a generáció ma már bekapcsolódott az életbe: elhelyezkedett: ahogy tudott, az ország gazdasági és társadalmi funkcióiban. Hogy állta meg helyét? Milyen eszmék, és gondolatok irányítják? Milyen realitást képvisel a román társadalom jelen és jövője szempontjából?

Mi lett a háboru utáni generációból

— A mi háboru utáni generációnk — sajnos — nem álta meg helyét az életben. — mondja rezignáltan Stoica. — A kultúrfejlődéshez például semmivel sem járultak hozzá. A kolozsvári egyetemen egyetlen kulturértéket sem termelt ki a háboru óta. Az egyetlen kivétel Stefănescu Goanga professzor pszichológiai iskolájának tanítványai képezik: ezek komolyan tanultak és írtak is néhány könyvet, de ezekben sincs meg az eredetiség, a koncepció, amit a kritikus szem keres. Hogy egyebet ne mondjak: a háboru utáni Erdély egyetlen költőt sem adott a román irodalomnak. Volt néhány költőigéret, mint pl. Teofil Bugnariu is, de ezek elmerültek több az újságírásban. Az új generációnak nincs egyetlen gondolkodója sem.

— Miben látja magyarázatát a dekadenciának?

A politikus nemzedék utja

— Magyarázat? Hát igen, ez a generáció egy úgynevezett politikus nemzedék volt. Talán a háboru után Erdélyre nehezedő politikai nyomás volt az, ami az ifjúságot beledobta a politikai küzdelmekbe. De jellemző: ez a politizáló nemzedék nem hozott egyetlen új gondolatot, nem vetített a politikai és szociális élet horizontjára egyetlen új ideált sem. Többnyire azokon az utakon jártak, amelyeket a történelmi generáció, helyesebben szólva Maniu és Vaida tapostak ki. Egy kiskorú politikai nemzedék volt ez — politikai koncepciók nélkül.

— Hogyan lehetséges az, hogy egy egész nemzedék felszívódik a politikába és elkerülje egy nép kulturális ideáljait?

— Talán azért történt ez, mert a kulturális alkotás nem is igen vonzotta őket. Románia paraszt ország, ahol még tekintélyes százaléket alkotnak az analfabéták. Természetesen az ország társadalmi élete is primitív sikokon mozog: a kulturális értékek nem örvendenek tulságosan megbecsülésnek: a társadalmi és politikai elhelyezkedés az, aminek becsé és tekintélye van. Szinte azt mondhatnám, hogy nálunk a kulturálkötők — kóbor muzsikusok, akik a zenét, a szórakozást szolgáltatják a politikai és társadalmi hatalom asztalánál ülők állandó bankettjéhez...

Hová letek az antiszemita diákvézérek

— Mit csinálnak azok, akik néhány évvel ezelőtt a vad antiszemita mozgalom bajnokai voltak? Akik Nagyváradot és Kolozsvárt rendezték meg?

A válasz készen van: — Tulnyomó többség levetette magáról a zsidógyűlöletet abban a pillanatban midőn elhagyták az egyetem épületét. Számukra épen az antiszemitizmus volt az, amivel pótolni, helyettesíteni próbálták az önálló politikai gondolkodás hiányát. Szétszóródtak és a legkülönbözőbb politikai pártokhoz és irányokhoz csatlakoztak le. Egyik proemines vezérük például

ma a szélsőbaloldali koncepció és a polgári keretek között való megmaradás között balanszírozik, de antiszemitizmusról még csak nem is beszél. Az antiszemitizmusukban nem volt semmi konstruktív: tehát nem is maradhatott vissza semmi félrevezetett ifjúságuk zajos emlékeiből. Rákellett jönniük, hogy meddő dolog Cuzával hinni azt, hogy a társadalom összes problémái a zsidókérdésre zsugorodnak össze.

— Hogy került ez a generáció az antiszemitizmus sodrába?

A liberális párt szerepe a diákok antiszemitizmusában

— A liberális párt agent-provokatőrei által. A módos polgárságot képviselő liberalizmus megérezte, hogy az új generáció, a falvakból a városokba sodródó ifjú nemzedék a paraszti politika szolgálatába fog állani. És mézes madzagként

nyújtotta oda nekik az antiszemitizmust, hogy elvonja őket a parasztság problémáitól, a parasztság érdekei és a liberális gazdasági politika szembeállításától.

— Annyi bizonyos, hogy kulturális és szociális szempontból ez a generáció: elvetélt nemzedék volt. És nem találók számára semilyen menteséget. Mert Nagy-Románia bőségesen biztosította nekik a zavartalan tanulást és művelődési anyagi lehetőségét. Otthonok és menzák gondoskodtak ellátásukról, ösztöndíjakat élveztek, sőt egyik-másik még zsebpénzt is kapott fakultásától — ellentétben a háborus és a háborueltűti nemzedékektől, amelyek keserves kínlódás után verték magukat keresztül tanulmányaikon.

Stoica megismétli és aláhuzza még egyszer: nincs számukra semilyen menteség. Legfeljebb az, hogy az erdélyi politikai nemzedék komolyan vette dolgát. Effektív módon működött közre a pártok előretörésében, míg a regáti politikusi

ság nem találta meg a kontaktust a tömegekhez.

Az új nemzedék felszabadult az antiszemita demagógia alól

— És milyen a beállítottsága annak a generációnak, amelyik most végzi egyetemi tanulmányait?

Sever Stoica szerint ez a nemzedék már felszabadult az antiszemita demagógia alól, de mentalitásában jobboldali. Talán a nemzeti szocializmushoz áll legközelebb. Elveti a kapitalizmust, de a dolgozók érdekeit a magántulajdon fenntartása mellett képzeli el.

Hogyan?

Erre a kérdésre részben Hitlertől, részben Mussolinitól vár választ az új nemzedék, — mondja Stoica. Ő maga nem foglal sem pro, sem kontra állást ezzel az új áramlattal szemben. Azt mindenestre tudja, hogy van az új erdélyi román nemzedékben más beállítottság is. Hiszen az ifjúság legjellegzetesebb sajátossága épen az új utáni szomjúság, az építési utáni vágy. Amely előbb-utóbb el kell, hogy nyomja az ablakbeverést inspiráló primitív ösztönöket.

Hogy ez a generáció milyen helyet fog a román társadalomban elfoglalni — a jövő titka még.

A többség mindenestre tudja ma, hogy a hajrá antiszemitizmus a fiatalos energiák meddő és hasztalan feláldozása volt. Önmagukat, közösségüket, jövőjüket nem szolgálták vele — csak oktalan és felesleges fájdalomt okoztak egy másik közösségnek — amelynek létét és problémáit holnap talán egészen más szemmel fogják nézni. (k. r.)

A semmitűszék nem helyezte át más törvényszékhez a feketeszeszperter

A jövő hét végére lesz ítélet a monstreperben

Cluj-Kolozsvár, február 23. (Az Uj Kelet tud.) Megírta az Uj Kelet, hogy a feketeszesz tárgyalás sorozatos botrányai miatt a védőügyvédek a tárgyalásnak más törvényszékhez való áthelyezését kérték. A semmitűszék február elején tárgyalta az ügyet és tegnap hirdetett hatá-

rozatot, amelyben a védelem kérését elutasította. A semmitűszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután a kolozsvári törvényszék előtt a tárgyalás rövid idő múlva már befejezést nyer, nincsen ok az áthelyezésre, annál is inkább, mert a törvényszék objektivitását a vé-

dők nem is vonták kétségbe.

Eszerint tehát a feketeszesz tárgyalás továbbra is Kolozsváron marad, ahol holnap, pénteken, a szakértők kihallgatását folytatják. Valószínűnek látszik, hogy a jövő hét végén már ítélet is lesz a fekete szeszperben.

Harminckét CFR munkást az elmúlt éjjel Bukarestbe szállítottak Kolozsvárról

A tegnapelőtt letartóztatott kommunista vezetőket is Bukarestbe viszik? Nagyváradról is elvitték a kommunistákat

Cluj-Kolozsvár, február 23. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári rendőrség az elmúlt éjjel bevagonizozta és Bukarestbe szállította a CFR-műhelyben történt zavargások összes letartóztatottjait. A kommunisták száma az újabb őrizetbevételekkel együtt 32-re emelkedett és így egy egész vagonra való kommunista érkezett meg ma éjjel Bukarestbe, akiket a hadbírószék elé állítanak, a grivitai zavargások letartóztatottjaival együtt.

Azok a kommunisták, akik az Uj Kelet által ismertett körülmények között röpiratkészítés közben kerültek a sziguranca kezére, még Kolozsváron vannak. Nem lehet tudni azonban azt, hogy a kolozsvári ügyészségre szállítják át őket, vagy szintén Bukarestbe mennek le, ahol az ő ügyeiket is egy-egy grivitai sortűz vádlottjaival.

Igy Kolozsváron csak azok a letartóztatottak maradnak, akiket az ucai eseményekkel kapcsolatban tartóztattak

le. Itt említjük meg, hogy a nagyváradi letartóztatottakat is elszállították Nagyváradról. Hogy hová, arról nem nyilatkoztak a hatóságok. A kommunistákat az esti órákban erős fedezet mellett vitték ki az állomásra, ahol hozzátartozóik nagy csoportja várta őket. Az újságírók érdeklődésére Popovici rendőrkezesztor kijelentette, hogy a letartóztatottak az egyik erdélyi fegyházba kerülnek.

Ducát, Jorgát, Argetoianut és Juniant tisztelegnek találta a bukaresti tábla

Hogyan alkalmazzák a politikusok vagyonának ellenőrzéséről szóló törvényt

Bucuresti-Bukarest, február 23. (Az Uj Kelet tud.) A vagyonellenőrzéséről szóló törvény, amelytől a közéleti erkölcösök megjavulását remélte a nemzeti parasztpárti kormány, eddig még egyetlen esetben sem nyert alkalmazást. Talán sehoh sem suttognak annyit a nagy vagyonok tisztességtelen keletkezéséről, mint mifelénk, — de senki sem akadt, aki konkrét váddal állt volna a törvény által létesített spezialis bírósági fórum elé, hogy a tisztviselők és politikusok vagyonának eredete csakugyan kikutatható legyen.

Illetőleg egyetlen esetben történt kivétel. Egy T. Florescu nevű obskurus bukaresti polgár feljelentést adott be I. G. Duca, Jorga, Junian, Argetoianu és Manolescu ellen. A nevek közül itélve, a feljelentő a nemzeti parasztpárt hívei közül kerülhetett ki. A feljelentés alapján a bukaresti ítélőtábla megindította a vizsgálatot és beidézte a megvádolt politikusokat. Mintár Florescu nem tudta vádjait bizonyítani, az első négy ellen már meg is szüntette a vizsgálatot a tábla. Egyedül Manolescu maradt még hátra. A volt iparügyi mi-

nisztter mára idézték be, hogy vagyonának eredetét a bíróság előtt igazolja. Ami előreláthatólag meg is fog történni...

MUSSOLINI VALLOMÁSAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éles szemű kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizgatóbb, legszívesebben politikai egyéniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Volpone, vagy a pénz komédiája

Ben Johnson színművének bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban — Stefan Zweig átdolgozásában —

Ben Johnson angol színpadíró Shakespeare előtt élt, de — úgy látszik — a távolbalátás ritka tehetségével rendelkezett. Velence karmárjainak, uzorásainak, kizsákmányolóinak, egyszóval: gazdagainak életét rajzolta meg egy keserűen derűs, tökéletes művészettel felépített komédiában s mégis: figurái annyira mai, annyira modern figurák, hogy csak civil ruhát kellene rájuk huzni — s az egész komédia napjaink sötét, kacagató, lázító és egyben vigaszteltó tükrévé változna át.

A Volpone valóban a pénz komédiája: Velence gazdagainak realiztikusan éles portréit vonultatja fel előttünk; a pénz buzdogjainak, nyavalytörőseinek, cédáinak, képmutatóinak és betegeinek világát, mely kifelé erőnyekét mutat, mi alatt sárba tipor minden eszmét és eszményt, megcsufol minden jobb érzést, hatalmat érzetet, holott lelki és szellemi váza — posvány és mocskok; a gyáva gyöngöseség erőt hazudó töltelke.

Nagyon valószínű, hogy Ben Johnson eredeti komédiájában a velencei gazdagok világa nem mutat olyan realiztikus teljességet, mint a Stefan Zweig által modernizált komédiában.

Az antik angol szerző pompás emberlátása — társulva a modern író modern életlátásával — olyan remekművet alkotott, mely a történelmi háttérrel, a klasszikus izü cselekménnyel a legaktuálisabb tartalommal tudta megtölteni.

Ezért volt a Volpone hatása frenetikus, ezért volt minden szava művészi és egyben korszerű.

Ha ezekről a velencei figurákról le-huznók a díszes kosztümöket, ha a történelmi mult illúzióját a modern élet képeivel helyettesíthetjük be, úgy Volpone szerepét akármelyik modern bankár is átvállalhatná; a kullancs megfizetett, derűs és okos leleményességében akármelyik magántitkár, az igazságot hajszoló katoná megcsufoltatásában és kálváriájában akármelyik modern forradalmár is magára ismerhetne.

A Volpone megdönthetetlen bizonyítéka annak, hogy klasszikus formákban, archaikusnak tűnő cselekményben a legmodernebb tartalmat lehet feltálni s egyben annak is bizonyítéka, hogy az export-irodalom „modern” alkotásai mennyire távolesnek minden modern, minden igazi életet tükröző tartalomtól.

Nemes veretű nyelv, az egyetlen „eszmekörben” élő és a hasznocska szagát kergető érzékörön belül is a jellem, a jellemtelenség gazdag változatát tükröző képek sorozata: ezek azok a magasrendű irodalmi értékek, melyek a Volponet ki-magasló alkotásá teszik.

Klasszikus formák keretében modern tartalmat ad, mely agitativ és meggyőző irányzata mellett is az „örök emberi” természetrajzát nyújtja, tehát a legmagasabbrendű művészet kikezdetetlen kritériumait.

Emellett a humor, a guny keserű és édes, ostorozó és megbocsájító hangulata ömlik el az egész cselekményen, mely a költői igazságszolgáltatás kiengesztelő megnyugtatóásával sem marad adós; a bíborban és a becsület tógájában járó gazdaság végre is elveszi méltó jutalmát; Volpone kismémmizve oldalog el s haszonleső társai a gazdaságban végül is elesnek a gazdaságnak egyébként természetesen kijáró földi jutalomtól.

Az előadás minden tekintetben méltó volt a pompás színjátékhoz. Végül komoly rendezői kvalitások érvényesülését láhattuk a kolozsvári színpadon. Különösen a törvényszéki jelenet megrendezése volt kifogástalan. A kosztümök is eléggé korszerűek és stílusosak voltak. Az össztékát is kevés kivánnivalót hagyott maga után; minden szerepet a legmegfelelőbb színész játszott.

Fekete Mihály nagyszerű kvalitásai, szerepe passzivitása miatt, nem csilloghattak teljes fényükben. Ennek ellenére is komoly sikert aratott. Tasnády a kullancs szerepében tökéletesen nyújtott. Forgács vén uzorása, Tompa Sándor maszkja, valamint elragadóan igaz, pénzszóvár polgárjának tökéletes megjárása nagy tehetségű művészek elmélyülttségére váltott. Ihász a prókátor, Czoppán Flóra az „erényes” Cécá szerepében elsőrangú nyújtottak. Külön megemléstésre méltó Párdi Teréz alakítása: elragadóan bájos, pompásan, helyesebben naivul ravasz és csodálatosan aszsonyi volt. Tóth Elek, mint a siberek főnöke, feledhetetlenül

Zord téli napokon és a sportnál NIVEA-CREME vagy OLAJ

Mielőtt kimegy a szabadba, dörzsölje be jól arcát és kezét Nivea-Creme-vel, vagy Nivea-Olajjal. Mindkét készítmény megőrzi annak sima, friss, rugalmas külsejét és gyorsan meggyógyítja a gyúladós, vöröses, felrepedt, bőrrészeket. A Nivea-készítmények mélyen behatolnak a bőrszövetekbe, táplálják, erősítik és ellentétlővé teszik. A Nivea-Creme és a Nivea-Olaj az egyedüli bőrápolószerek a világon, amelyek a természetes bőrfaggyuval egyenlő összetételű és hatású euceritet tartalmaznak és ezen alapszik a két szer meglepő, előnyös hatása.

NIVEA-CREME Lei 16.— 72.— NIVEA-OLAJ Lei 55.— és 85.—

kedves, korszerű és egyben mulattatóan karrikaturászerű volt. Kis szerepében is jól adott Balázs Samu.

Földényi a rendezés nagyszerű munkáján kívül, mint a flottakapitány megsze-

mélyesítője vitte komoly, sőt feledhetetlenül igaz sikerre a Volponet, mely az utóbbi évek silány színpadi fércművei után a remekmű nagyszerűségével ragadta el a közönséget. (s. l.)

Debreceni katonaszökevényt hoztak Kolozsvárra a határszélről

Cluj-Kolozsvár, február 23. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék folyosójának érdekes vendége volt esütörtön. Szuronyos örtől követve egy magyar katona vonult át az ügyészségtől a fogházig. A katonának sok bálujója akadt, akit megmustráltak a meglehetősen viseltes egyenruhájáért, a régi gyalogsági csukaszürkét. Az ellenző nélküli eskőn arányosan ragyog a forgó. Szoboszlav Ferenc, a kolozsvári ügyészség legfrisseb keletű foglya, előbb a hadbírószágon volt, de miután ott nincsen megfelelő cella, melyben elhelyezhetnék volna, áthozták az ügyészséghez.

A fogház iródjában megkérdezték: — Hol szolgáltál? Szoboszlav összecsapta a bokáját:

— Alásan jelentem, a magyar királyi katonai telefon és távirida osztályon Debrecenben.

A katonás bejelentést derültséggel vették tudomásul, mire Szoboszlav zavartan megismételte:

— A telefon és táviró osztályon kérem szépen.

Aztán elmondta, hogy a rossz táplálék és a folytonos utlegetés elől szökött meg a magyar hadseregéből és Érmihályfalvánál lépte át a határt.

Itt a román határőrök letartóztatták. Szoboszlav tiltott határátlépésért a hadbírószágon fogja felelősségre vonni. Aztán itt maradhat Romániában, mert katonaszökevényekre a kölcsönöségi szerződés nem vonatkozik.

KÖZGAZDASÁG

Általános lanyhulás a nemzetközi gabonapiacra

Minden külföldi tőzsdén az argentinai áru uralodik, legúgyve az orosz árákat is. Románia a legjelentekzezt tengerijével

Cluj-Kolozsvár, február 23. A belföldi gabonapiac általában lanyhuló tendenciát mutat. Élénkség csak a Bánságban mutatkozik, az exporttevékenység a dunai járatok szünetelése miatt itt is lanyha. Az árak azonban itt is lemorzsolódtak, dacára annak, hogy a helyi forgalom egy maga is eredményez némi üzletkötést.

A nemzetközi piacon az argentinai áru uralodik. A román tengeri csak kis mennyiségben jelentkezett, holott a kereslet meg volt, Anglia erősen vásárolt. Árpában ugy Románia, mint Oroszország lemaradt az argentinai konkurenciával szemben. Ugyanez lenne a helyzet Románia is, de itt egyelőre Argentína sem tud üzletet csinálni, miután legnagyobb rozspiacra, Németország még saját termését használja.

Az árak, az általános lanyhulás ellenére sem estek, ami a rendkívül alacsony

árnívónak tulajdonítható. Az árpa tartotta előző heti árát, zabban szintén nem volt fontosabb változás. A rotterdami tőzsde árai a következők voltak:

Buza Hard-Manitoba febr. 5—5.05, manitoba febr. 4.45—4.55, magyar buza 4—4.05, rozs plata 3.25—3.30, rozs német 3.30—3.32, rozs magyar 3.40—3.50, árpa plata febr. 3.42—3.52, árpa dunai 3.50, zab esch 3.70—3.85, zab plata 3.20—3.25, tengeri plata febr. 3.47—3.57, tengeri dunai febr. 3.20—3.30, tengeri orosz 3.20.

A bécsi tőzsde: Buza 35.50—36.25, rozs 24.25—24.50, sórápa 27.00—28.00, takarmányárpa 16.00—18.00, tengeri 10.50—11.00.

Pozsonyban (ck. per 100 kg.): Buza 78—81 kg. 160—164, buza 76 kg. 149—151, bolgár buza 78 kg. 83—84, rozs 85—87, ipari árpa 65—67, takarmányárpa 65—67, zab 67—71, tengeri 73—74.

Az elbocsátott tisztviselők követelésének végrehajtására egymásután több elvi jelentőségű döntést hozott a törvényszék

Minden követelés elé helyezi a törvényszék az elbocsátott tisztviselő igényét. Egy temesvári banktól nem fogadta el a törvényszék, hogy értékpapirban deponáljon

Cluj-Kolozsvár, február 23. A romániai igazságszolgáltatást az utóbbi időben erősen foglalkoztatják az ugynevezett végkielégítési perek, amelyek nagy vállalatok magasabb rangú elbocsátott tisztviselői indítottak volt vállalataik ellen. Ezeknek a pereknek egyike-másika már a jogerős ítélet stádiumáig jutott úgy, hogy az ítélet s főleg azoknak végrehajtási módja mint precedens tárgyalha-

tó meg. Kolozsváron mint ismeretes Wollheimer Vilmos nyert pert az Industria S. A. ellen hátralékos fizetés és végkielégítés címén.

Wollheimer Vilmos korábban pert indított az Industria S. A. Cluj ellen hátralékos fizetésért és végkielégítés címén. Az iparhatóság hátralékos fizetés ügyében illetékesnek mondta ki magát és 120

ezer lejt ítelt meg részére, míg végkielégítési igényével polgári bíróság elé utalta. Wollheimer megítelt követelése erejéig

foglalást vezetett az Industria ingóságaira, amelynek a bíróság helyt adott annak ellenére, hogy az Industria kényszerezegység alatt áll,

minthogy tisztviselői fizetés privilegizált követelést képez.

Még érdekesebb precedenssel szolgál a Temesvári Első Takarékpénztár RT. egyik tisztviselőjének végkielégítési pere, illetve annak végrehajtási módja.

A Temesvári Első Takarékpénztár Rt. két évvel ezelőtt végkielégítés nélkül leépítette Sittner János főtisztviselőjét, aki nek a bíróság 1,200,000 lejes végkielégítést ítelt meg. A kifizetésre a bank állami értékpapirokat deponált biztosítékként névértékben, amiből újabb pör támadt.

A törvényszék kötelezte a bankot, hogy a papirokat árfolyamértéken számítsa és a különbözetet szintén deponálja.

Miután a bank ezt nem teljesítette, a felperes végrehajtást vezetett ellene. Le-foglaltak több ingóságot, zár alá került egy temesvári iparvállalatnak a bank által birtokolt lombardárúkeszlete, Nelo-vankovics Miklós háztulajdonos személyében zárgondnok ült be a bankba, aki átvette a bank pénztárát is, amelyben összesen 707 lejt talált. Az igazgatóság fel-lebzezte az ítéletet, de a tábla ugyancsak marasztaló határozatot hozott. A bank erre ügyvédje, Junian volt igazságügyminiszter útján a Semmitőszékek élt fel-folyamodással, amely március 24-re tü-zött ki tárgyalást. Ha a Casatia ítélete a felperesre kedvező lesz, egész sorozata fogja követni a hasonlóképpen leépített és nem végkielégített tisztviselők pereinek.

Uhyarik Béla dr.-nak a Temesvári Első Takarékpénztár volt igazgatójának igénye például 3 millió lejt.

Február végén tárgyalja az ilfovi törvényszék a Tischler Mór—Popescu Perupert. Tischler Mór és Popescu Peru ismeretes bűnügyét február 28-án tárgyalja az ilfovi törvényszék. Jellemző a tárgyalás kimenetelére az a kiáltvány, amelyet a mővidéki községek nevében Dumitriu Hurcoviciu tett közzé a Graiul Motilor legutóbbi számában. A kiáltvány szerint az ilfovi törvényszék előtt folyó bűnügyben a bíróság aligha fogja a mő-cok követelését elismerni, mivel „nagyon problematikus, hogy ezt az ügyet a mő-cok megnyerhessék, amint ezt Andrei huedini képviselő is kijelentette. Ugyanez a helyzet a Bánffy-perben és az Ur-manczy-féle agrárperben is” — írja a kiáltvány. A mőc községek nevében a kiáltvány újabb erőteljes akciót jelent be az erdősegek elnyerése érdekében.

A Gyéresi Agyagipar tárgyalása a kolozsvári téglakartellel. A Gyéresi Agyagipar és a kolozsvári téglagyárak között tárgyalások folynak a kartellek a helyi piacra való kibővítése érdekében. A Gyéresi Agyagipar ugyanis nem csatlakozott a kolozsvári gyárak kartelljéhez és a mult szezomban éles árharcot folytatott a kolozsvári kartell tagjaival.

Közgazdasági hírek. Domnita Ileana kolozsvári inasotthon fehérenemű üzemet állított fel Calea Dorobantilor 52. szám alatt. — A tordai cementgyár a cement-zsákok árát az eddigi vagononkénti 6000 lejről 4000 lejre redukálta. — Schneider és Mihelffy cég Nagyvárad már korábban magánegyezést létesített hitelezőivel és ennek folytán kényszerezegységi kérését visszavonta.

Az Adeverint 10 szatredatrát szünt sernovici koncépművészeti ket.

A középiskolai százelékkal tásat

z elemi iskolam em csokkentitő tanítói állása Scoalelorul szállítják költségvetés miniszter meflektál. Ugye tyi és egész

A et

Bucuresti-Buanea National földi hiteléleti Bank helyen annak, hogen feltételek,

felhívást intégyenek javaslehetne reorg

Nemzeti Banhéz időkben

P egyfeltem Alejchemden egyfelv—200 lej. Jidésosok jogdijj6 az Uj KCluj, Str.

Az ad
A
Sza

Bucuresti-mara mai ügheorghista és rámutatonyek csak a megértéssel mazzak azok Fritz Kon az adószálltok, keresked bet fognak fi Laar Ferer hogy ismert jel több adó Az adókievő az egyes közleményét, am Konnerth e adó könnyíté az adóeltitko szigorúak és elérni, szapor

El 10

A fővárosba jével hatott a miniszter a során kényteldekát, hogy a tésredukciót március hóna zel kapcsolab niszter átirato niszteriumokh és mindazokh yeknek tisztv közölte velük,

a 10—12 sz nemcsak jan ra szól, han len azt az I egész tart

A levonás tehalmazandó.

Az új költsálatai egyébké bönzügyminisz est tartottak büdzse meg

76 87

Az Adeverint 10 szatredatrát szünt sernovici koncépművészeti ket.

A középiskolai százelékkal tásat

z elemi iskolam em csokkentitő tanítói állása Scoalelorul szállítják költségvetés miniszter meflektál. Ugye tyi és egész

A et

Bucuresti-Buanea National földi hiteléleti Bank helyen annak, hogen feltételek,

felhívást intégyenek javaslehetne reorg

Nemzeti Banhéz időkben

P egyfeltem Alejchemden egyfelv—200 lej. Jidésosok jogdijj6 az Uj KCluj, Str.

Az adótörvények vitája a parlamentben

A belföldi hitelélet reorganizálására nagyszabású tervet dolgoz ki a Banca Nationala

Az egész költségvetési évben le fogják vonni a 10-12 százalékat a köztisztviselők fizetéséből

Bucuresti-Bukarest, február 22. A kamara mai ülésén Constantin Bordeni gheorghista bírálta az adójavaslatokat és rámutatott arra, hogy az adótörvények csak akkor érnek célt, ha kellő megértéssel és jóhiszeműséggel alkalmazzák azokat.

Fritz Konnerth németpárti szerint az adóösszeállítás nem őszinte, a parasz-
tok, kereskedők és iparosok ezentul többet fognak fizetni, mint eddig.

Loar Ferenc magyarpárti kijelenti, hogy ismert egy gazdát, akire 4000 lej jel több adót vetettek ki, mint eddig. Az adókiivetők nem veszik tekintetbe az egyes községek megbízottainak a véleményét, ami pedig kötelező.

Konnerth elismeri, hogy a globális adó könnyítéséket tartalmaz, viszont az adóelőltolás elleni intézkedések túl szigorúak és ép az ellenkező célt fogják elérni, szaporítva a visszaéléseket.

Egész évben levonják a 10-12 százalékat

A fővárosban szerdán a szenzáció erejével hatott az a hír, hogy a pénzügyminiszter a költségvetési tárgyalások során kénytelen volt feladni azt a szándékát, hogy a 10-12 százalékos fizetésredukciót csak január, február és március hónapokban alkalmazzák. Ezzel kapcsolatban ugyanis a pénzügyminiszter átiratot intézett az összes minisztériumokhoz, autonóm intézetekhez és mindazokhoz a testületekhez, amelyeknek tisztviselői közalkalmazottak szolgáltak velük, hogy

a 10-12 százalékos fizetéslevonás nemcsak január, február, márciusra szól, hanem a kormány kénytelen azt az 1933-34 évi költségvetés egész tartamára életbeléptetni.

A levonás tehát április elseje után alkalmazandó.

Az új költségvetés összeállítási munkálatai egyébként nagyban folynak. A pénzügyminisztériumban ma megbeszést tartottak az összes szaktanácsosok büdzse megszerkesztése végett.

76 egyetemi katedra megszűnik

Az Adeverul szerint a főiskolai költségvetést 10 százalékkal redukálják. 76 katedrát szüntetnek meg, ezenkívül a sernovici konzervatóriumot, a cluj-i képművészeti akadémiát és más intézeteket.

A középiskolák költségvetését 28 százalékkal, a szakoktatását 35 százalékkal.

Az elemi iskolai oktatás költségvetését csökkentik, de 1480 üresedésben le kell tanítani állást nem töltönek be. A Scaolelor büdzsét 44 százalékkal szállítják le. A közoktatásügyi tárca költségvetése még nincs kész, mert a miniszter még legalább 100 millióra flektál. Ugyanennyit kér a munkügyi és egészségügyi minisztérium is.

A Banca Nationala a hitelélet feltámasztásáért

Bucuresti-Bukarest, február 22. A Banca Nationala programba vette a belföldi hitelélet újjáteremtését. A nemzeti Bank helyzete megjavult és tudatni annak, hogy a hitelélet nélkülözhetetlen feltétele a gazdasági újjáépítésnek.

felhívást intézett a bankokhoz, tegyennek javaslatokat, milyen módon lehetne reorganizálni Romániában a hitelt.

Nemzeti Bank természetesen csak a nehéz időkben is bevált komoly pénzügyi

Purimi egyfelvonásosok

Em Alejchem, Szabó Imre, L. Kobrin minden egyfelvonásos jogdíjjal együtt 200 lej. Jiddisből fordított 3 felvonásos jogdíjjal 300 lej. Megrendelendő az Uj Kelet könyvostályánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

intézetekre kíván támaszkodni ebben a munkájában. **A bankszövetséggel már meg is indultak a tárgyalások ebben a fontos kérdésben.** Elsősorban a mult likvidálásáról van szó, vagyis a mezőgazdasági és városi adósságok rendezéséről. A tárgyalások folynak. Egyébként Anghelescu, a Banca Na-

tionala kormányzója, ma délből kihallgatáson és ebéden volt a királynál.

Bucuresti-Bukarest, február 22. A napokban érkeznek a fővárosba egy magyar delegáció, amely megkezdte a tárgyalásokat a március elsejére felmondott magyar-román clearingszerződés megújítása végett.

Diktatóri hatalmat nyer az USA elnöke

LONDON, február 22. Washingtoni jelentés szerint a képviselőház többsége megszavazta azt az indítványt, hogy az új elnök teljes hatalmat nyerjen a végrehajtó hatalom igazgatási ágainak új megszervezésére és egyes minisztériumok megszüntetésére.

Nem neveznek ki interimár bizottságot a nagyváradi ortodox hitközséghez

BUCURESTI-BUKAREST, február 22. (Az Uj Kelet tud.) Ismertette az Uj Kelet, hogy a kultuszminisztérium interimár bizottságot akart kinevezni a nagyváradi ortodox hitközség élére. Az intézkedés ellen Nagyvárad zsidósága körében élénk tiltakozások hang-

zottak el és a Zsidó Párt ezt a tiltakozást magáévá tette. A parlamentben dr. Marton Ernő képviselő interpellált az ügyben, aminek meg volt a hatása és a kultuszminiszter elállt attól a szándékától, hogy interimár bizottságot nevezzen ki a hitközség élére.

Japán ultimátumban Jehol tartomány kiürítését kérte Kinától

London, február 22. A japán kormány jegyzéket intézett Kinához, melyben Jehol kiürítését és a kínai Nagy Fal északkeleti szakaszán semleges zóna felállítását követeli a nankingi kormánytól.

Hat órai késéssel elküldötték Nankingba a független Mandzsuria kormá-

nyának ultimátumát is, amely 24 óráshatáridőt szab Jehol katonai kiürítésének haladéktalan megkezdésére.

Az Evening News távirata szerint a japánok további teret nyertek s elfoglalták Tai-Pin-Hot. A harcok közben 15 ezer kínai átért a határhoz.

Összeomlott egy deszkaraktár a villamosra várók fölött

Három súlyos sebesült

Bucuresti-Bukarest, február 22. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosban szerdán délelőtt tragikus szerencsétlenség történt, melynek három súlyosan sebesült áldozata van. Egészen furcsa körülmények között történt ez a katasztrófa, mely a Duesti uton játszódott le. Itt, a hóesésben, az emberek egy deszkaraktár eresze alá húzódtak, mert a villa-

mosmegállónál nincsen más fedett helyiség.

A havazásoktól megterhelt deszkaraktár azonban hatalmas recsegés és ropogás közepette összeroppant és maga alá temette a várakozókat. Közülük három életveszélyes sérüléseket szenvedtek. Kórházba szállították őket.

Folytatják az éhségstrájkot a kolozsvári rendőrségen fogvatartott kommunisták

Nem szállították még át az ügyészségre a CFR munkásokat

Cluj-Kolozsvár, február 22. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári rendőrségen letartóztatásban lévő kommunisták éhségstrájkjába léptek. Néhány nap óta a munkások nem vesznek táplálékot magukhoz. Uj esemény a szerdai nap folyamán nem történt. A CFR munkások ügyében még mindig nem történt döntés. Huszonnyolc közülük az eredeti terv szerint Bukarestbe kellett volna szállítani, azonban ma a rendőrkvésztu-

ra úgy nyilatkozott, hogy a letartóztatottakat szerdán át fogják adni az ügyészségre. Ez azonban a késő esti órákig nem történt meg.

A tegnapi éjjel letartóztatott kommunistákat ma a csendőrlaktanyába szállították. Kihallgatásuk ott folyik. A törvényszék vádpanaszát egyébként elrendelte az uccai tüntetésekben tettenért munkások ellen a harmincnapos vizsgálati fogságot.

SPORT

A Haggibbor elvitte a KAC jubiláris serlegét

Cluj-Kolozsvár, február 22. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor vívószakosztályának szép sikert hozott a KAC legutóbbi vívóversenye, amikor a zsidó egyesület fiatal vívőgárdája megnyerte a Kac jubiláris serlegét. A küzdelem a Jósika-kupáért és a Jubiláris-serlegért folyt. Az első napi küzdelemben a KAC megérdemelten nyerte meg a Jósika kupát, mert a Haggibbor versenyzői, a szezon első versenyen, meg nem jöttek kellő módon formába. A másodfok napon azonban a Haggibbor fiatal vívói fölényes játékkal vitték haza a Jubiláris serlegét, a versenyben a három első helyet hódítva el a KAC-tól.

A Jubiláris serleg mérkőzéseinek helyezési sorrendje igazolja a Haggibbor fiatal gárdájának elsőrangú formáját. 1. Neufeld György, 2. Erős Géza (Csibi), 3. Rados István, 4. Mezey KAC, 5. Bartunek KAC.

A verseny rendezése ellen ezúttal senki nem emelhetett kifogást, a két régi ellenfél a legnagyobb harmoniában vívta meg a mindvégig izgalmas és élvezetes küzdelmet.

A 75.662 számú sorsjegy nyerte az ötmillió főnyereményt

Bucuresti-Bukarest, február 22. Az országos tálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket húzták ki: 5.000.000 lejt nyert 76662, 120.000 lejt 32577, 100.000 lejt 78950, 46700, 40.000 lejt 62625, 20.000 lejt 33050, 47395, 47302.

Leszerelünk!

Párizs, február 22. Beavatott helyről származó közlések szerint Délkeletfranciaországban néhány napon belül téli hagyományok kezdődnek, amelyeken a 14-ik hadtest és a különlegesen kiképzett alpesi csapatok vesznek részt.

A Népszövetség mégis foglalkozni akar a hirtlenbergi ügyel

Genf, február 22. Paul Boncour ma tanácskozást folytatott a kisanant Genfben tartózkodó külügyminiszterével a hirtlenbergi ügyről és a leszerelés kérdéséről.

Genfben lehetségesnek tartják, hogy a hirtlenbergi ügy a beállott feszültség enyhüléséig ellenére is foglalkoztatni fogja a Népszövetséget.

Kreuger gyufakirály szerelmei. Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyvei Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillantathatunk e zseniális pénzembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségeibe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvostályában. Ára csak 57 lej.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmendi: Ind. 715	32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerlem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B. Russel: Kína	90 L
Kassák Lajos: Angyalföld	65 L
Jarnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wren urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szitnyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem	44 L
Heltai Jenő: Álmodkőháza	44 L
Smeljev: A pincér	44 L
Edmond Fleg: Mosesdiszkötés	140 "

Dr. Werner Senator temesvári látogatása

A Jewish Agency palesztinai Executivejének tagja egy napos temesvári tartózkodása alatt fontos tárgyalásokat folytatott a Zs. N. Sz.-ci. Palesztina gazdasági jövőjéről igen optimisztikusan nyilatkozott Werner Senator

Timisoara-Temesvár, február 23. Értékes és ritka vendége volt az E. Zs. N. Sz. nek e hó 20. és 21-én dr. Werner Senator személyében, aki hivatalos minőségben, mint a Jewish Agency executivejének tagja és a bevándorlási osztály vezetője folytatott fontos tárgyalásokat a Szövetség vezetőségével. A rövid egy napot, amelyet az Agency ezen kiváló tagja és szakembere Temesváron tölthetett a szövetség igyekezett legjobban kihasználni a tárgyalásokon kívül is. Hétfőn d. u. 6 órakor érkezett dr. Senator Budapestból, a szűkebb vezetőség fogadott, tiszteletére este 9 órakor a Jewish Agency az Unió klubban teát adott, melyen a temesvári zsidóság vezető egyéniségei, főleg ipari és gazdasági szakemberek vettek részt. Dr. Nobel Sándor üdvözölte az illusztris vendéget, ami után dr. Senator tartott Palesztina gazdasági helyzetéről és jövőbeni kialakulásáról referátumot.

Tudott dolog ma már, hogy a zsidóság helyzete az egész világon főképpen gazdasági vonatkozásban rendkívül kedvezőtlen és egy általános, de annál súlyosabb krízisnek a terhét éreztük, úgy Amerikában, mint Európában. A zsidóság sok munkával megszerzett gazdasági pozíciói és fontos posztjai rendülnek meg és tűnnek el márhólnapra.

Ezzel a tagadhatatlan ténnyel szemben ma már mindenki előtt ismert, hogy elsősorban gazdasági vonatkozásban jelent egy új és kitűnő perspektívát Palesztina, szemben a galut dekadenciájával. Az utolsó években, de különösen az elmúlt két év alatt a világ minden tájáról legfőképpen Amerikából jelentős tőkék özönlöttek Palesztinára felé. Ezek a tőkék eleinte csak mekkáit vagyunk voltak, de rövid idő alatt azok tulajdonosai felismerték a kedvező helyzetet és ma már egy bizonyos vállalkozó bátorság mutatkozik, melynek eredménye az igen nagy összegű és jelentős investíciók, melyeket ezek az új tőkék eszközöltek és amelyeknek ma már láthatóan effektív a gyűlöletösök. A Jewish Agency vezetője különös gondot fordít arra, hogy ez a mostani konjunktúra megfelelő gazdasági irányítás és célszerű export-szervezés mellett lehetőleg kizárja az ezzel járó szokásos veszélyeket.

A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem szempontjából vizsgálva Palesztinát, örömdetes megállapításokat eszközölhetünk. A mezőgazdaságban, mely eddig intenzív volt a minőség egyre javult és a zsidó gazdaságnak egy értékes és modern típusa nevelődött ki. Az ország ipara arányosan és jól fejlődik, állandóan gyárak és iparvállalatok alakulnak, a meglévők pedig emelkedést mutatnak. Kereskedelem szempontjából megállapíthatjuk, hogy a kis és közép kereskedő foglalkozás Palesztinában elegendő számban és arányban van képviselve, de hiányzik ma még az igazi nagykereskedő típusa európai és orientális vonatkozásban, melynek pedig határozottan jövője van az országban és főleg a Közelkeleten.

Palesztina a világpolitika mai állásában és Anglia keleti politikájában gazdaságilag igen jelentős szerepet tölt be a Közelkeleten és a J. A. vezetőségének feladata lesz, ezt a kitűnő helyzetet vámosok és kedvező törvénykezés útján helyes irányban fejleszteni.

Palesztinában négy legelőnyösebben kihasználható terület, illetve gazdasági gócpontot találunk, melyeknek kihasználására és teljes meghódítására kell törekednünk. Ez először a Jordánvölgy, mely esaternázás és energia kihasználását jelent, azután Haifa a kikötő, mint a kereskedelem és tengeri forgalom úttere, a parti síkság, mely már csaknem teljesen zsidó kézben van és a narancsok nagy kincsét jelenti, végül a Holt-tenger, mely ipari termékek kihasználását biztosítja.

A jövőt tekintve, tárgyilagosan állítjuk, hogy Palesztina prognózisa feltehetően kedvező, mert mezőgazdasági termelése révén a Közelkeletet vetemény exporttal elláthatja, gyümölcs-termelése pedig óriási exportlehetőségeket biztosít, helyes vámpolitika mellett ipari centruma lehet a Keletnek, forgalmi helyzeténél fogva pedig jelentős kereskedelmi gócponttá fejlődhetik.

Ezután a nemzeti tőke és magántőke valamint a chalucit feladatait vizsgálta az előadó és kifejtette, hogy a jövőbeni munkában a magántőkére számítani akarunk, de szükségünk van ugyanakkor a „Kibbus haavodára” a munka meghódítására, melyet a nemzeti tőke segítségével továbbra is a chalucok fognak az egész világot lenyűgöző heroizmussal elvégezni.

Végül a J. A. feladatairól és lényegi jelentőségéről beszélt. Az eddigi nagy zsidó szervezetek közül, ha például a Joint-tal hasonlítjuk össze az Agency munkáját, úgy azt látjuk, hogy előbbinél az amerikai zsidók adtak, adakoztak és a keleti zsidóság kapott. Az Agency az a szerv, amely az egész világ gon élő zsidóságát fogja egybe, minden

ket biztosít, helyes vámpolitika mellett ipari centruma lehet a Keletnek, forgalmi helyzeténél fogva pedig jelentős kereskedelmi gócponttá fejlődhetik.

Ezután a nemzeti tőke és magántőke valamint a chalucit feladatait vizsgálta az előadó és kifejtette, hogy a jövőbeni munkában a magántőkére számítani akarunk, de szükségünk van ugyanakkor a „Kibbus haavodára” a munka meghódítására, melyet a nemzeti tőke segítségével továbbra is a chalucok fognak az egész világot lenyűgöző heroizmussal elvégezni.

Végül a J. A. feladatairól és lényegi jelentőségéről beszélt. Az eddigi nagy zsidó szervezetek közül, ha például a Joint-tal hasonlítjuk össze az Agency munkáját, úgy azt látjuk, hogy előbbinél az amerikai zsidók adtak, adakoztak és a keleti zsidóság kapott. Az Agency az a szerv, amely az egész világ gon élő zsidóságát fogja egybe, minden

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Feketeszáru cseresznye vasárnap délelőtt

A helyárak olcsóbbak, mint a mozi helyárai

Hunyady Sándor diadalmas sikeres színházjátékát, a Feketeszáru cseresznyét vasárnap délelőtt 11 órakor először fogják játszani ez évadban. Brilláns szereposztás. Helyárak: Páholy 5 személyre 100 lej, szölye 30 lej, támlásszék 20 és erkélyülés 10 lej. Jegyekről tanácsos már most gondoskodni.

Legközelebbi újdonság: Hálás kis nő és Vissza a háborúba. Budapest 150 izzó hangulatu előadás pecsételte meg a Hálás kis nő kivételes sikerét. A Hálás kis nő lesz a kolozsvári színház legközelebbi előadása. — Folytatják már a próbák Benamynak, a Kajüt szerzőjének darabjából is, amelynek címe: Vissza a háborúba.

Bánk bán. Kedden este Katona József tragédiáját, a Bánk bán adják Poór Liliával, Kerekes Ilonával, Bárdi Terézszel, Földényi Lászlóval, Janovics Jenővel, Tóth Elekkel, Fekete Mihállyal, Balázs Samuval, Tompa Bélával a főszerepekben. A keddi előadások jegyeit már árusítják.

A Magyar Színház heti műsora

Pénteken és szombaton: Nincs színházi előadás.

Vasárnap d. e. 11-kor: Feketeszáru cseresznye. (Ez évadban először. Rendkívül olcsó, a mozihelyárakkal. Legdrágább szölyeszék 30 lej. Páholy 5 személyre 100 lej. Erkély 10 lej. Jegyek már most válthatók). Ssz.: 55.)

Hétfőn: Nincs színházi előadás.

Kedden este 9-kor: Bánk bán. (Ünnepi előadás. Új betanulással. Poór Lili, dr. Janovics Jenő, Földényi László, Fekete Mihály, Tóth Elek, Bárdy Teréz, Kerekes Ilona fellépése. Az idei évad nagyon olcsó rendes helyárai. Ssz.: 56.)

Az Opera műsora

Péntek, febr. 24.: A denevér.

Vasárnap, febr. 26. (este): A fehér asszony.

Hétfő, febr. 27.: Lohengrin.

Szerda, március 1.: A bolgóg hollandi.

Péntek, március 3.: Szünet.

Vasárnap, március 5. (este): Tannhäuser.

CORSO-MOZGO műsora

Minden csak komédia. Operett világsláger. Leo Parry, Betty Aman, Adole Sandrook, Harald Paulsen, Paul Hörbiger, Otto Wallburg.

ország és világrész zsidósága aktíve és passzíve vesz részt ebben a gigantikus építómunkában és ma már nem lehet vitás az, hogy általános emberi és zsidó szempontból az Agency az építést a zsidó fejlődést és jövőt, Palesztinát jelenti.

Dr. Senator részletes és tökéletesen szakzerű előadását a jelen voltak megkülönböztetett figyelemmel kísérték és az előadót hálásan innepelték. Az előadást élénk vita követte, melyben különösen a németországi zsidóság helyzetéről és jövőjének várható alakulásáról volt szó.

Másnap kedden délelőtt dr. Senator megbeszélést folytatott a Zs. N. Sz. vezetőségével és a kolozsvári, valamint bukaresti Palesztinahivatalok kiküldöttjeivel. Az értekezletnek egyrészt adminisztratív kérdések képeztek anyagát, de főleg az önálló erdélyi Palesztinahivatal ügye, amely végleges és konkrét elintéztést nyert. Delután a Nib, az alapok kuratóriumi és a Wizo vezető sége Vermes elnök vendégei voltak, ahol dr. Senator a cionista executive politikájáról beszélt. A Szövetség vezetősége hálásan köszönte meg a mozgalom eme kiváló tagjának látogatását, mely jelentős etapot képezett Erdély cionista és nemecionista palesztinabaráttal vagyis a Jewish Agency munkásságában és bizonyos, hogy azt lépésekkel vitt előre. Strausz Béla.

SELECT-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Az üldöző. Szenzációs rendőrfilm. Főszerepekben: Martha Eggerth, Gerda Maurus, Hans Albers. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdadó.

URANIA-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Ha egyszer gond nélkül élhetnék. Gyönyörű zenés vígjáték, főszerepekben: Max Hansen, Ursula Grabley, Adele Sandrook. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdadó.

ROYAL-MOZGO műsora

(Ipartamara új palotájában)
Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9-kor.

Ma, pénteken: QUICK. Slágeroperett. Lillian Harvey-el.
Vasárnap d. e. 11 órakor matiné: Szeretlek, szeretsz, szeret... Operett. Willy Forst legjobb filmje. 10 és 15 lejes helyárak.

Szinkör-Mozgo műsora

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor: Napsugár az égen. Ábrahám Pál legszebb muzsikája filmoperettje. Főszereplők: Eggerth Mártha, Hermann Thimig, Verébes Ernő. Műsor előtt: A legújabb világhíradó.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Napsugár az égen.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Napsugár az égen.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, február 25.

Bukarest, 20: Szimfonikus hangverseny Utána hírek.

Budapest, 9.15: Házikvartett. 12.05: Zenekari hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Testnevelési előadás. 2.45: Hírek. 3.30: Diákféltóra. 4: Gyermekjátékszóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Magyarország állatvilágának érdekességei. 5.30: Hegedű. — 6: Gyorsírótanfolyam. 6.30: Cigányzene. — 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: Ponchielli: Gioconda című operája. Közben időjárás, időjelzés, majd grammofonhangv.

Bécs, 22.55: Táncczene.

Berlin, 21.10: Bruckner: VIII. szimfóniája.

Langenberg, 21: Hangjáték.

Stuttgart, 22.30: Táncczene.

Vasár, 20.15: Rossini: Szevillai borbély c. operája.

Milánó, 20: Opera.

Róma, 20.45: Szimf. hangv.

Osló, 19.30: Chopin zene zongorán, — 21.10: Szoprán és cselló.

Szombat, február 26.

Bukarest, 20.45: Zongorahangverseny. 21.45: Könnyű zene.

Budapest, 9.15: Katonazene. 9.30: Hírek. 12.05: Szalonzenekar. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.4: Hírek. 4: Divattudósítás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Előadás a birkozósportról. 5.30: Női vokál együttes. 6.15: Mit üzen a rádió. 6.45: Hangv. 7.45: Színházi és nemzeti kultúra. 8.15: Rejtvényhangv. — 9: Külügyi negyedóra. 9.45: Pontos időjelzés, időjárás. 10: Cigányzene. 11: Jazz

Bécs, 22.30: Táncczene.

Vasár, 22.05: Chopin művei.

Milánó, 19.35: Modern zene.

Róma, 20.45: Opera.

Osló, 22.15: Könnyű és táncczene.

Stockholm, 20: Régi táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej, Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő, Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Tisztviselőnk vagy egyetemi hallgatónk uriaszonnyal lakást kaphat fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Nagy mérleg (500 kilóig mér) eladó. Karolina-tér 4. szám.

Raktárhelyiség irodával, új házban, kiadó. Calea Traian (Árpád ut) 9.

Diplomás gépészmérnök, 28 éves, ez-uton keresi házasság céljából feltétlen intelligens zsidó urileány ismeretségét. Megfelelő összegű hozomány esetén módjában állana jömenetelű üzembe betá- sulni. Esetleg benősülne. Leveletet „Komo-ly és korrekt” jellegre a kiadóba kér.

Nagyon vallásos, modern házból való jó megjelenésű, intelligens, 30 éves textilkereskedő, tartalékos tiszt, megfelelő hozománnyal megnősülne, vagy tekintélye- sebb vallásos kereskedő családba be- nősülne. Címmel ellátott válaszokat „Há- zasság” jellegre a kiadóba kérek.

Érettségizett, megbízható urilány pénz- tárnoki, vagy bármilyen állást vállal na- gyon szerény díjazás mellett. Cim a ki- adóban.

Junge Jüdin in der Provinz berufstätig wünscht Fühlungnahme mit geist- vollen, Intellektuellen. Unter „Hadassa“ an die Administration.

Jókarban levő, látható irsu írógépet keresek megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

Hevesi Piroska-tanítvány elvállal zongoratanítást ellátás ellenében. Válasz a kiadóba.

Főzni tudó idősebb nő falura ház- vezetőnőnek kerestetik. Cimeket a kiadó- ba kérünk.

Március elsejére keresek lehetőleg különbejáratu szobát fürdőszobahaszná- lattal, jutányos áron, lehetőleg a bel- városban. Cimeket „Egészséges” jellegre a kiadóba kérek.

Ujdonság! Ujdonság!
JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.
Ara 84 lej

Helne óta még egyetlen író sem dolgo- tott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény ak- kora tűzéssel és mélységgel, mint Joseph Roth „Hlob” c. regényében. Kapható az Új Kelet könyvostályában az ország és portóköltés előzetes beklüldés mellett (bélyeghen is) vagy utánvétellel.

ROY
Ma péntek

UFA csoda
Lilian Harv
kező film:
zenés v

Bialik-n

Vasárnap
zsidósága Ch
rank legnag
vanadik szü
gon, minden
lik inepélye
lesztinai hé
lik-hónapot
rály ünneplé
szerénységé
meki csinyt
egész paleszt
dött ünneplé
szókött. Ny
ból. Senki se
ték, kutatták
ünnepek
Ime, Bialik
jellemező szer
szemben is. P
vott a héber
Tamit. Tamit
dóságát. Elő
amban. Oneg
az új héber
kiadásában.
Nem hiába
lág. Cionistá
arant. Pesten
vosi Ferenc f
uccai templom
ték a nagy
és Newyorkb
ban, minden
nak.

Vasárnap
ga is belép
lozsvári Avid
lyicsportja
Urania mozg
retében Forg
fogják interj
ferséit. A m
kezdődik. Be

— Felsőla
az időjárás.
olaszországba
járás. Trieszt
s Bolognában
s magasság
hogy magassá
méret.

— Három
lanságból elk
kolozsvári t
ciója előtt g
emberölés v
kolozsvári ipa
félével ezelő
nos, aki vidék
hazajött láto
szabadsága al
vánéket str. I
sukban. A ve
alatt egy Fla
zott, melyet
kezeben, hogy
Istvánné sziv
szörnnyethalt.
ságból előke
havi börtönre

Fenyőfürd
gőtabletta val
— Ismét en
száma Német
tik: A munk
száiban febru
volt, 33 ezerr
és 80 ezerrel
éves február
— Ha Hitle
metországnak
igényel fog
A szemj ülés
nister expo
amennyiben a
nek gyarmato
szág hasonl
külügyminiszte
merellent min
tevéans részén
nek tekinti s
kérdésben alku

HIREK

Royal Mozgó-ban

Ma pénteken az általános nagy tet-
szést aratott

„QUICK”

UFA csodás sláger-operet fut. Fősz.:
Lilian Harvey, Hans Albers. — Követ-
kező film: EXPRESSZHÁZASSÁG,
zenés vigjáték Dolly Haas-al.

Bialik-matiné Kolozsváron

Vasárnap délelőtt ünneplő Kolozsvár zsidósága Chajim Nachman Bialik, korunk legnagyobb héber költőjének hatvanadik születésnapját. Az egész világon, mindenütt, ahol zsidók élnek, Bialik ünnepeket rendeznek és a palesztinai héber írók szövetsége Bialik-hónapot rendelt el a héber költő-kiadóknak az ünneplésére. Bialik a maga nagy szerénységében, egyszerűségében gyermeki csínytet követett el. Mialatt az egész palesztinai jisiv lázasan készülődött ünneplésére, ő, az ünnepeket megszokott. Nyomatlanul eltűnt Tel-Avivból. Senki sem tudta hová lett. Kereséket, kutatták és nem találták. Csak az ünnepek után tért vissza.

Ime, Bialik az ember. A nagyokat jellemző szerénység, gyermekiesség meg személyesítője. Mindig ilyen volt. Odeszában is. Pedig már akkor is király volt a héber költészetnek. Ma nem ír. Tanít. Tanítja a jisivot, palesztina zsidóságát. Előadásokat tart a Beth Hamabban, Oneg Sabatot rendez és segíti az új héber költőgenerációt írásaiknak kiadásában.

Nem hiába ünnepli az egész zsidó világ. Cionisták és nemzionisták egyaránt. Pesten a Brth Ivritben dr. Hercsi Ferenc főrabbi méltatta, a Dohány uccai templomban a szövekről ünnepltek a nagy költő jubileumát. Bécsben és Newyorkban, Rigában és Belgrádban, mindenütt Bialik-ünnepek vannak.

Vasárnap délelőtt Kolozsvár zsidósága is belép az ünneplők sorába. A kolozsvári Aviva-Barisszia és a Wizo helyi csoportja rendez nagy matinéet az Uránia mozgó termében, amelynek keretében Forgács Sándor és Bárdi Teréz fogják interpretálni Bialik legszebb verseit. A matiné délelőtt 11 órakor kezdődik. Belépődíj tetszés szerint.

Felsőolaszországban hidegre fordult az időjárás. Rómából jelentik: Felsőolaszországban hidegre fordult az időjárás. Triesztben hóviharok dühöngenek. Bolognában 24 órája annyi hó hullott, hogy magassága már szinte eléri az egy métert.

Háromhavi elzárást kapott gondatlanságból elkövetett emberölés miatt. A kolozsvári törvényszék harmadik szekciójára elvitt gondatlanságból elkövetett emberölés vádjával állott Paizs János kolozsvári iparos. A szerencsétlenség más félével ezelőtt történt, amikor Paizs János, aki vidéken katonáskodott pár napra hazajött látogatába Kolozsvárra. Paizs szabadsága alatt meglátogatta Nagy Istvánékat str. Lupaica 85 szám alatti lakásukban. A vendég látogatásának ideje alatt egy Flaubert pisztollyal játszadozott, melyet olyan ügyetlenül tartott a kezében, hogy elsült s a golyó a Nagy Istvánné szívébe fúródott. Aki nyomban szörnyethalt. A törvényszék gondatlanságból elkövetett emberölés miatt három havi börtönrre ítélte Paizs Jánost.

Fenyőfürdő az egészség! Velosa pezsgőtableta valódi fenyőfürdőt szolgáltat.

Ismét emelkedett a munkanélküliek száma Németországban, Berlinből jelentik: A munkanélküliek száma Németországban február 15-én 6 millió 47 ezer volt, 33 ezerrel több mint január végén és 80 ezerrel kevesebb, mint az elmúlt évben február közepén.

Ha Hitler gyarmatot követelne Németországnak, Lengyelország hasonló igényrel fog fellépni. Varsóból jelentik: A szemj. ülésén Beck lengyel külügyminiszter expozéjában leszögezte, hogy amennyiben a Hitler-kormány a németeknek gyarmatokat követelne, Lengyelország hasonló igényrel fog fellépni. A külügyminiszter hangoztatja, hogy a Pomerellent minden lengyel az ország intérváns részének és ósregi lengyel földnek tekinti s nem lehet szó arról, hogy e kérdésben alkuba bocsátkozzék.

Két román blokk indul a községi választásokon

A iorgisták, gogisták és gheorghisták mégis külön mennek. Megcrösödtek a kartellista esélyei

Cluj-Kolozsvár február 23. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszékben ma nagy feltűnést keltett, hogy dr. Ilea Nicolae volt postai vezérfelügyelő megalent dr. Andrei Augustin főelnöknél és bejelentette, hogy „Románok Blokkja” elnevezés alatt újabb listát fog benyújtani a községi választásokra. A „Románok Blokkja” nem azonos a „Román Blokkal”, amelyen a liberálisok és a cuzisták szerepelnek. Ez a lista azokat a pártokat foglalja magában, melyek nem vesznek részt a másik blokklistán. Ezt a listát fogják támogatni a Goga, Jorga, Gheorghe és Lupu párti politikusok és több jelölés történt a nyugdíjasok köréből, hogy ezzel a listával a nyugdíjasok szavazatait megszerezzék.

Ennek a listának benyújtása politikai körökben annál nagyobb feltűnést kelt, mert az amugyis népszerűtlen blokklist

táknak csöppet sem használ a szétforgácsolódás. Ezzel szemben jelentős előnyt jelent ez a kartellpártoknak, amelyeknek listája az ellenzék szétforgácsolódásával lényegesen nagyobb esélyekkel indulhat ezután a választási küzdelemben.

Erdekessége a választási küzdelemnek, hogy ötödik lista is van készülben. Dr. Giurgiu János, aki egyik listán sem szerepel, külön listát akar „hivéből” összeválogatni. Giurgiu János, aki két évvel ezelőtt a vasgárda listáján szerepelt, a legutóbbi választásokon pedig az avereszkánus listán volt a második Torda megyében, most pártönkivüli lista élén akar bevonulni a városbázára és keres harminc embert, akik hajlandók vele együtt dolgozni. Je lentkezni erre a listára még lehet a Giurgiu irodában.

Oneg Sabat. A kolozsvári Mizrahi ifjúsági szervezete ma esti Oneg Sabatján, a Reg. Ferdinand 52. sz. alatti tanácstermében, fél 9 órai kezdettel Neumann Jenő Önértés és öngyűlölet címen előadást tart, melyre vendégeket szivesen lát a rendezőség.

Megrázó szerelmi dráma Galacban. Galacból jelentik: Kedden este megrendítő szerelmi dráma játszódott le a Dinulescu Joan str. Traian 209 szám alatti lakásában. Este kilenc órakor Joan Colto galaci cukrász kétszer halántékon lőtte Paraschiva Dinulescu nevű menyasszonyát és pár perc múlva saját magát is főbe lőtte. A fiatalokat életveszélyes állapotban szállították be a kórházba.

Enyhe vértisztító a józú Koprol-hajtó.

Ehrenfest, a bécsi Kreditanstalt volt vezérigazgatója megszerezte a portugál állampolgárságot. Londonból jelentik: A Daily Express liszaboni távirata szerint Ehrenfest, a bukkott bécsi Kreditanstalt volt vezérigazgatója, aki ellen Ausztriában büntető eljárás van folyamatban, megszerezte a portugál állampolgárságot.

Eltemették Hammerstein tábornokot, a német Reichswehr megalapítóját. Berlinből jelentik: Hammerstein tábornokot, a Reichswehr megalapítóját Stettinben nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára. Részt vettek a temetésen a birodalmi hadsereg osztagain kívül a Stalhelm és a nemzeti szocialista rohamosztagok és védő csapatok is.

G. A. Borgese. Elők és holtak. Két kötet. Borgese az olasz irodalom Thomas Mannja, elmélyülésre hajló lélek, aki minden könyvében az élet és halál örök titkait ostromolja szenvedélyes szomjazással. Ebben a regényben egy nyugtalan lélek vergődését festi csodálattal lírával, az élet-halál és szerelem mélyes misztériumai között. Ára füzve 162 lej, kötve 252 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs Lepage-nál Kolozsvár.

Falusi asszony, mint detektív. Erdemes ügyet tárgyaltak esütörtökön délelőtt a kolozsvári hadbírószágon. A vádlottak Olea Gheorghe, Radu Andrei és Ghio cel Gheorghe az alvinci muniációs raktár közlegényei, akik a múlt év nyarának augusztusában éjnek idején betörték Balasan Paraschiva Tartarie közsgébéli parasztszanyon lakására. A betörők először az ablakon próbálták bemenni a lakásba, de ekkor az asszony odament az ablakhoz és a sötétben rácsapott az egyik tolvaj kezére egy baltával. Ekkor a tolvaj el ejtette a gyufáját és az ajtón jöttek be. A tolvajoknak sikerült néhány ezer lej értékű holmit magukkal vinni, azonban a gyufaskatulyájuk ott maradt. A skatulya fedelére a tolvajok ráfirkálták a nevüket és az asszony ilyenformán rövidesen nyomukra akadt. A hadbírószágon három-három évi elzárással sújtotta a tolvaj katonákat.

Hófúvások Spanyolországban. Madridból jelentik: A spanyol főváros közeli napok óta hófúvások akadályozzák a vasuti forgalmat. Egy gyorsvonat 40 óra hosszat vesztegelt a hótorlaszok előtt, míg végre sikerült a pályát szabadabbá tenni.

Kinin helyett mérget vett be egy laboráns. Bukarestből jelentik: Szerdán este véletlen szerencsétlenség történt str. Bucegi 67 szám alatti levő gyógyszerárban. Eugenia Mihailescu gyógyszerár laboránsnője és szolgálója erősen influenzás lévén, be akart venni egy kinint. Az orvoság helyett mérget vett le a polcra és azt vette be a tulajdonos távollétében. Miután az asszonyon pár perc múlva mérgezési tünetek mutatkoztak, azonnal kihívták a mentőket, akik beszálították a kórházba.

A vonat elé dobtak egy két éves gyermeket. Bukarestből jelentik: Szerdán este borzalmas leletre bukkant az állomás rendőrsége a bukarest-ploesti vonalon az állomás közelében. Az egyik sinen egy teljesen összeroncsolt két éves gyermek holtteste feküdt verben fagyva. Valószínű, hogy a gyermeket az anyja dobta a ploesti vonat elé. A rendőrség megindította a vizsgálatot a bestiális anya kiletének felderítésére.

Étkezésnél palesztinai „SHEMEN” ételolaj és „PARDESS” narancs Házartásában a palesztinai „SHEMEN” szappan! Ezen termékek minőségben felülmulhatatlanok, árban pedig legolcsóbbak. Ha fenti cikkeket használja, kapcsolatba kerül a palesztinai termelő munkával és elősegíti annak fejlődését.

Eljárást indítottak a facia köztisztviselőket vezetői ellen, akik a tüntetőt nun kabeszintetést megszervezték. Párizsból jelentik: Kormányrendeletre fegyelmi eljárás folyik azon köztisztviselőket ellen, akik a tüntető jellegű munkabeszüntetésekkel kapcsolatban túllépték azt a határt, ameddig közszolgálatban álló alkalmazottak elmehetnek.

Szerelem és szaporodás. Dr. Totis alapos és bátor új könyve a legégetőbb problémákról. Ára 72 lej. Születésszabályozás 90 lej, a kettő együtt 117 lej. Még korábbi szenzációs műve Az ifjúság nem problémái 75 lej, utánvételt portómentesen Lepage-nál Kolozsvár.

Paraguay formálisan is hadat üzen Bolíviának. Londonból jelentik: A paraguayi kongresszus összeült, hogy formálisan is háborút üzenjen Bolíviának.

A hamburgi diákegyesület elnöke nem kapott beutazási engedélyt a belga kormánytól. Berlinből jelentik: A hamburgi diákegyesület elnöke Utrechtbe készült az Orániai Vilmos-émlékünnepre s beutazási engedélyt kért Belgiumtól belga területen történő átutazásra. A belga kormány nem adott beutazási engedélyt a főiskolai elnöknek, mert azt az információt kapta róla, hogy Eupenen és Malmédyn át akar utazni Hollandiába.

Március 4.

Március 4-én rendez meg z Erdélyi Zsidó Diákegyesület ez évi Menza-bálját. Minden esztendőben kiemelkedő eseménye a zsidó diákból Kolozsvár zsidó társadalmi életének. Ebben az évben is így lesz, sőt minden jel arra mutat, hogy az idei Menza-bál jóval felül fog emelkedni az eddigi diákbálok színvonalán. A kolozsvári zsidó társadalom körében máris rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul meg a bál iránt. A Diákegyesület helyi csoportja, az agilis hölgy bizottság és a zsidó egyetemi ifjúság lázasan készülődik a március 4-ki bálra, amelynek minden eddigi rendezvényénél sikerültebbnek kell lennie, mert talán sohasem volt olyan súlyos a zsidó diákság s rsa és helyzete, mint ma és a zsidó diákegyesület sem küzdött még olyan nehézségekkel és gondokkal, mint ebben az esztendőben. A zsidó társadalom felelősségérzetének fokmérője lesz a zsidó diákság ez évi bálja és hisz szük, hogy ezen az estélyen a kolozsvári zsidóság imponáló számban, zárt sorokban fog felvonulni annak dokumentálására, hogy együttértéssel a zsidó ifjúsággal, amely a zsidó társadalom jövőjének egyetlen zálogát képezi.

NAPRÓL NAPRA

Valószínűleg lehetségessé fog válni a magyar profivalogatott kolozsvári bemutatkozása. Döntés ebben az ügyben március 18-án várható, amikor román-magyar futballtárgyalások lesznek Budapestben.

Sir Malcolm Campbell, az ismert autó gyorsasági világrekorder a floridai strandon végighúzódo uton új világrekordot állított fel. Az új világrekord 440 kilométeres óránkénti sebességnek felel meg. Ezzel a teljesítménnyel 31 kilométerrel megjavította saját gyorsasági világrekordját.

Ahrtens tenniszbajnokot színésznek szerződtette a bécsi Theater in der Josefstadt. Legközelebb egyik délutáni előadásán fog bemutatkozni a közönségnek a Liebelel c. Schnitzler-dramában.

A prágai jégchokki világbajnoki torna újabb eredményei: Csehszlovákia—Svájc 1:0 (0:1, 1:0, 0:0). Kanada Ausztria 4:0 (0:0, 2:0, 2:0). A világbajnokság befejezése utánra, hétfőre Kanada—Európa jégchokkimeccset terveznek. Az európai válogatott csapatot csak a torna végén fogják összeállítani.

A charlottenburgi törvényszék tárgyalja a Rotter-fivérek elleni csodügyet. A tömeggondnok szerint a fedeztetlen tartozások összege eddig 3.9 millió márká, de ez az összeg még emelkedhetik. Az aktívák összegét nem tudják megállapítani, mert az összeomlott színházi koncertnek rendes könyvvezetése nem volt.

A brüsszeli rádióhullám-elosztó konferencia határozatait megküldötték a svájci kormányának. A szövetségutáncs a napokban továbbítja az elosztási tervet az érdekelte európai országok postai igazgatóságaihoz s a kormányokat felkéri, hogy nyilatkozzanak a tervetről s küldjék be válaszaikat a rádiokonferencia Luzerne májusra tervezett új üléséhez időpontja előtt.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára füzve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Raktárunkon lévő zsidótárgyú könyveket olcsón kiárusítjuk:
Max Nordau: dr. Kohn — 25 l
Felix Weltsch: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében — — — — 25 “
Solem Alejchem: Leégett nemesekek — — — — 10 “

Üzlethelyiséget keres a Wagens-Lits-Cook

május 1-re
Főtéren, vagy közvetlen közelében

UJ KELET *Legújabb hírek*

„A harmadik felszólítás után sortüz következnek...”

Hogyan torolják meg a katonai hatóságok az esetleges megmozdulásokat. A bukaresti katonai ügyészség bezűntetett egy szocialista lapot. Averescu és Goga lapjai is figyelmeztetést kaptak

Bucuresti-Bukarest, február 23. (Az Uj Kelet tud.) A letartóztatott grivítai műhelymunkások közül tegnap százharmincegyet, ma pedig újabb nyolcvanat helyeztek szabadlábra. Ezidőszakra még letartóztatásban. A katonai hatóságok a rendőrséggel karöltve szakadatlanul folytatják a vizsgálatot a szerájki előzményeinek, valamint a véres összeütközés okainak megvilágítására. Hat hadbíró-ügyész folytatja a munkások kihallgatását. Az eddig kiszivárgott hírek szerint a katonai ügyészség már tudja, hogy ki lötte le Chirita rendőrt és azt is tudja, hogy kik voltak a lázadás közvetlen felbujtói.

A bukaresti lapok a belügy-miniszter rendeletéről

A fővárosi lapok még mindig élénken kommentálják a kormányok a sajtóközlemények önkéntes megcenzúrázására vonatkozó felhívását. Mint ismeretes, Mironescu belügyminiszter megintvitálta lakására a bukaresti lapok főszerkesztőit és felkérte őket, hogy a parlamenti tudósításokban, vagy politikai riportokban ne közöljenek le olyan kijelentéseket, amelyek csak a közhangulat elmérgesítésére alkalmasak. A felhívással kapcsolatosan a lapok mindenekelőtt is megállapítják, hogy a felhívás fenyegető tónusban hangzott el és a belügyminiszter sejtetni kívánta, hogy ellenkező esetben a kormány bevezeti a cenzurát. Az Adeverul szerint a kormány kérése legalább is bizarr. A lapok hivatása nem az, hogy jóvátegyék a tudósításokban azokat a hibákat, amelyeket a politikusok elkövetnek, hanem hogy kommentálják és hogy kritizálják ezeket a hibákat.

Betiltottak egy szocialista lapot

A cenzurát nem vezette be a kormány, de nyilvánvaló, hogy az ostromállapot megszigorított rezsimit jelent a sajtó számára is. A Lumea Noua című szocialista lapot Hotineanu ezredes, a bukaresti hadbírósg főügyésze egy az ostromállapotot bíráló cikke miatt betiltotta. Ugyancsak beidézte a hadbíró ügyész Anatasiu volt avareszkánus minisztert, az Indreptarea című avareszkánus lap szerkesztőjét és Alexandru Hodost, aki Goga Octavian Tara Noastra című lapját szerkeszti. Mindkettőjüket figyelmeztette az ügyész arra, hogy szíjnjenek meg és hangon írni a rendkívüli állapotról, mert ellenkező esetben kénytelen lesz a két lap betiltását elrendelni.

A galaci divízió parancsnok feltűnő rendelete

A galaci huszonegyes gyalogos divízió parancsnoka tegnap feltűnő rendeletet ragasztatott ki Galac utcáin. „A bukaresti zavargások alkalmával megállapítást nyert, hogy a polgári lakosság is beavatkozott a munkástüntetésekbe. Hogy hasonló események elő ne fordulhassanak, a galaci ostromállapot területén a katonai csapatokat fogjuk felhasználni a csoportok, vagy felfegyverzett egyének által szervezett esetleges felkelések ellen, amelyek a rendet a polgárok élet- és vagyonbiztonságát veszélyeztetnék. A csapatok a következő esetekben fogják fegyverüket használni:

a) A törvényes felszólítások után, ha a felkelők nem hajlandók a hatósági parancsnak alávetni magukat.

b) Felszólítás nélkül, ha a karhatalmat megtámadják, vagy ha a felkelőket in flagranti lopáson, rablásban vagy rombolásban érik. Ha a polgári hatóságok képviselői nincsenek jelen, úgy a karhatalmi vezénylő tiszt is fel van jogosítva a törvényes felszólítások megtételére. Előzetesen trombitával, dobbal, vagy isppal hívják fel a felkelők figyelmét, majd három felszólítást intéznek hozzájuk:

„A törvény nevében engedelmeskedjenek, mert egyébként lövünk. A békés emberek menjenek haza!”

Az első felszólítás a fellelőktől száz lépésre hangzi el. Ha ezek engedelmeskednek, úgy tartoznak egy delegációt küldeni, amelynek a csapatok parancsnoka előtt kell megjelennie. Ellenkező esetben

a harmadik felszólítás után sortüz következik. Ha a felkelők visszavonulnak, a csapatok beszüntetik a tüzelést és intézkednek a felkelők vezetőinek elfogásáról. Ellenkező esetben a tüzelést folytatni fogják, amíg a felkelők meg nem adják magukat. Elbarikádolás esetén a barikádot erőszakkal elfoglalják.”

Augusztus 8-án, Karsbadban ül össze a XVII. cionista világkongresszus

Berlin, február 23. A Zsidó Távirati Iroda berlini központjához Jeruzsálemből érkezett távirati jelentés szerint a 18. cionista világkongresszus 1933 augusztus 8-án ül össze Karsbadban. Az Ita értesülését dr. Leo Motzkin a kongresszus és a cionista Akciós Bizottság elnöke is megerősítette.

Motzkin közölte az Itával, hogy a Cionista Világszervezet exekutívója és az Akciós Bizottság elnöksége közös megbeszélés határozta el az idei kongresszus dátumát és helyét. Ezzel harmadszor ül össze Karsbadban a cionista parlament.

Készül az új lakbérleti törvény

Törvénybe akarják iktatni a Vadul Comercialt és megszüntetni a tisztviselők lakbérvédelmét

Bucuresti-Bukarest, február 23. (Az Uj Kelet tud.) Az igazságügyminiszter most dolgozik a lakbérleti törvény módosításán és a Vadul Comercial törvény beiktatásán. (A Vadul Comercial tudvaleg az azt jelenti, hogy az üzlethelyiségek bérlői bizonyos fokig anyagi részesei az üzlethelyiségnek, minthogy üzleti tevékenységük hozzájárult az üzlethelyiség értékének felemeléséhez) Popovici igazságügyminiszter beírta az elődje által elkészített anyagot és ebből azt a meggyőződést szerezte, hogy a Vadul Comercial törvénybe iktatása Romániában hasz-

nos lehet. Nehány napon belül az igazságügyminiszter egy bizottságot fog kinevezni a miniszterium és a professzionális testületek képviselőiből, akik a kereskedelem érdekeinek legmegfelelőbb módon fogják összeállítani a javaslatot.

Ami a lakbérleti törvényt illeti, tudvaleg, hogy ez év április 26-án megszűnik a köztisztviselők és nyugdíjasok lakbérvédelme és a kormány azzal a gondlattal foglalkozik, hogy a lakók és háztulajdonosok között újra helyreállítsa a normális viszonyt.

A regáti cionista szervezet és a Vaida intervju

„A cionizmusnak soha semmi köze nem volt a szovjet-akciókhoz”

Bucuresti-Bukarest, február 23. (Az Uj Kelet tud.) Vaida miniszterelnöknek a párizsi Journalban megjelent kijelentésével kapcsolatban, amelyben a miniszterelnök különös módon összekeverte a legutóbbi munkásmegmozdulásokat beszarábiai zsidókkal és a cionizmussal — a regáti cionista szervezet a következő hivatalos nyilatkozatot tette közzé a lapokban:

„Vaida Sándor miniszterelnök Geo Londonnal folytatott beszélgetése során többek között bizonyos „szovjet-cionista megnyilatkozásokról” beszélt. Meg vagyunk győződve róla, hogy az intervju eme passzusának visszaadásába hiba es-

szott bele. Egyébként nem tudjuk elképzelni, hogy Vaida Sándor, aki ismeri és értékeli a cionista mozgalom hivatását és célját, mint ahogyan arról magánbeszélgetések és a nyilvánosság számára tett kijelentések során is tanuságot tett, követve ezzel az összes háború utáni román kormányok politikáját, — egymásmellette állította volna ezt a két ellentétes fogalmat. A cionizmusnak soha semmi köze nem volt a kommunista propagandához, még kevésbé a szovjet-akciókhoz.

A cionista mozgalom nemzeti mozgalom és Palesztinának zsidók útján való újjáépítését célozza. Ez a cél éppoly világos, mint amennyire ismert és elismert

Ócska csőőlmot

vagy puhaólmot hulladékot keresünk sürgősen megvételre

Cím a kiadóban

az egész civilizált világon. A cionista tevékenység mindenütt és nem utolsósorban Romániában is az összes jóhiszemű emberek szimpatiajának és támogatásának örvend. Ezért hisszük, hogy nem lehet szó másról, mint egy sajnálatos konfuzióról, még abban az esetben is, amit kevésbé valószínűnek tartunk, ha a Vaida interju pontosan lett visszaadva.

A Cionista Szervezet Végrehajtó bizottsága:

Misu Weismann képviselő, elnök
Dr. M. Mibasan alelnök

Rövidesen ujjászervezik a spanyol kormányt

London, február 23. Az Evening News jelenti, hogy közelebről szükségessé válik a spanyol kormány ujjászervezése. A pénzügyminiszter súlyos műtétet esett át a betérjesszette lemondását és a belügyminiszter is kénytelen üdülési szabadságot igénybe venni.

A francia szenátus éjjelnappal tárgyalja a pénzügyi szanalási javaslatokat

Párizs, február 23. A francia szenátus tárgyalja a pénzügyi szanalási javaslatokat. Az éj folyamán tartott ülésen Lamoureux költségvetési miniszter több ízben is felszólalt a javaslatok pontonkénti megvitatása során.

A német főtörvényszék egyre-másra hatálytalanítja a lapbetiltásokat

Berlin, február 23. Odera-Frankfurtban, Essenben, Königsbergben és Berlinben újabb lapbetiltások következtek be. Több rajnavidéki sajtóorganon betiltását a birodalmi főtörvényszék hatálytalanította.

Egyébként szombat este 8 órakor a német rádióállomások közvetíteni fogják Göring dortmundi választási propaganda-beszédét. Vasárnap délután 4 órakor Seldte, Stalhelm-vezető, birodalmi munkaügyi miniszter beszél a rádió mikrofonja előtt, majd husz perc múlva követi őt Hugenberg, aki beszédének befejezése után az amerikai sajtó számára rádió-interjut ad, amelyet Amerikába is közvetíteni fognak.

Roosevelt ma folytatja tanácskozásait a hadiadósságok ügyéről a washingtoni angol követtel

London, február 23. Roosevelt pénteken folytatni fogja az eszmecsereit sir Ronald Lindsay washingtoni angol nagykövettel az általános gazdasági helyzetéről és a hadiadósságok kérdéséről. A tanácskozások eredményétől van függővé téve, hogy Macdonald személyesen kiutazik-e Amerikába az amerikai-angol tárgyalások lefolytatására.

— Cubában tovább folyik a véres harc a kormányhívek és a forradalmárok között. Londonból jelentik: Cuba több városában tovább folyik a véres harc Machado elnök hívei és a forradalmárok között. Az utolsó nyolc napon több mint ötszáz halottja és 3000 sebesültje van a harcoknak.

Minden jó zsidó pészachkor Totzeret-Haaretz-re gondol és csak olyan olajbogyóból készült ételolajat és szappant vásárol, amelynek címkéjén „Schemen” Menorach védjegy van „Koser sel Peszah” jelzéssel, a megfelelő hecszerrel együtt. Az ünnepek alkalmával csak akkor lehet teljes lelki megnyugvás, ha meggyőződött, hogy husvétit szükségletei egy részét errecizsraeli termékekkel fedezte.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Új-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 19. Telefon: 9-77.

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.
da Baron L. Pop Telefon: 9-77.
Havonta 110, ne évre 600, egészé földre: Havonta felére 6, egészé detések díjszabá KELET” az e zsidóság egyeti keink utánnyoi rás megjelölése

Rövid hullámpanam

Kedvetben voltak kisütöttek, egy rádióadó. Az elképzelés math panama é 130 millió és 13. Az új adóna dolgoznia. Ahol légúri zavarok ram panamizst legfinomabb a fogni.”

Két ellenzé interpellációba az 1950-es hull. Válaszképen ter arról vitat hogy melyik a hosszú, vagy a rövid. És oda kon védelt szerződ szu hullámon. És ezzel le aktái.

Maradunk hosszú hullám. Amelyből es

Cuza és L

Nem Anglia ves francia alábbi sorokb Geo London járn szerzett y vényeszeki t már minden repülőgépen. Szovjetorosi lágszerte nag. A véres gr Bukarestbe.

Délelőtt az cian, délután. A folyosór kecesekszaká kitérő örömn irót. Ugláts gebbről datá don félrevo szasan és ké mással.

Cuza közis Önök talán tudta viszon zására és hi Zsidó, de nem bánja, emlékezik m.

A francia ta az antis Cuza rag sul, hogy G Ugre mily litani a bék zött, ha es lom a zsidó

A néme

Angol la ják a néme Minden e angol lapok Söt.

Ami ma nem más, r radalmi er szító harca

A halad készültsegg nek bevezé választás l

A jelek tudják me de mé gsu nak.

Erre va a gyönges ebben az e hatalmat.

Azaz, l hatalmat. A vágy lehetőségg

A hitl Mindenbu de a mun tatura ese